

Danes je tvoj dan, mati, tvoj praznik, tebi veljajo vse misli, vate so obrnjeni vsi pogledi... Tebi, mati, žena, sestra, vsem našim ženam... Trinajsetdeset let ga že praznujete, kar dovolj dolgo, da lahko ugotovite velik napredek, velik korak naprej, da lahko s ponosom pokažete na pot, ki ste jo prehodile v teh letih, na delo, ki ste ga opravile, same ali skupno z moškimi...

Vaš dan, 8. marec, je praznik solidarnosti vseh žensk sveta v boju za boljše življenje človeštva. To je praznik milijonov žena, ki se čutijo odgovorne za dogajanje v svetu in doma, ki z grenkobo v srcih mislijo na žene, ki še niso ekonomsko samostojne, ki s strahom mislijo na vojne, ki jemljejo življenja njihovih otrok; to je praznik vseh žena, tudi tistih, ki rode otroke, ne da bi vedele, s čim jih bodo preživljale, to je praznik vseh delovnih ljudi v njihovem boju za najosnovnejše pogoje za življenje. Obenem pa je to praznik 20-letnice ustanovitve Antifašistične fronte žena, naših žena, ki so v najtežjih dneh v naši zgodovini pokazale svojo silno energijo, svojo zavest in zrelost...

Kaj je to 8. marec? Revolucionarka in borka za enakopravnost žena Klara Zetkin je l. 1910 predlagala drugi ženski mednarodni konferenci, naj prirede socialistke vsega sveta vsako leto v dogovoru

Šopek rož za mater...

s svojimi razredno zavednimi političnimi in sindikalnimi organizacijami poseben ženski dan, posvečen agitaciji za žensko volivno pravico, v znamenju skupnega boja vsega razredno zavednega proletariata za socializem in za žensko enakopravnost... To je osmi marec, spomin na boj vseh naprednih žena, vsega proletariata za afirmacijo in rešitev ženskega vprašanja.

Ženske pri nas se množično vključujejo v delo, zavzemajo tudi najodgovornejše položaje, s čimer dokazujejo svojo spo-

sobnost za vsako delo. S tem tudi izginja tip žene, ki je samo mati, žena, gospodinja... Kljub temu pa tudi pri nas čestokrat opažamo, da žene kljub vsemu še nimajo pripadajočega mesta v naši družbi, da se, morda, spet vračajo k štedilniku, h gospodinjstvu. Ravno pri tem moramo tudi pri nas napraviti še veliko, dokončno odpraviti staro miselnost, da ženske spadajo v kuhinjo. Zavzeti morajo popolnoma enakopraven položaj v našem družbenem življenju, pa naj bo to v organih u-

pravljanja, v občinskih skupščinah ali drugod. Dvajset in več let je minilo, ko so naše žene opravile zrelostni izpit, ko so dokazale svoje sposobnosti... Ob tem pa je seveda treba tudi izdatno poskrbeti za njihovo razbremenitev doma, še bolj poskrbeti za ustanavljanje servisov za pomoč v gospodinjstvu, odpreti še več varstvenih ustanov za otroke itd. Prav ob 8. marcu, njihovem dnevu, velja o tem temeljiteje razmisliti...

To je tvoj praznik, mati, žena, sestra, tvoj dan, tebi veljajo naše čestitke, tebi velja šopek rdečih rož, prisrčen stisk roke...

F. G.

NOVIČE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČIN KOČEVJE IN RIBNICA

Leto VIII. — Št. 11

KOČEVJE 8. MARCA 1963

Cena 20 din

SKUPŠČINA ZZB NOV KOČEVJE

Probleme komune in borcev reševati skladno

PRED DNEVI JE BILA V KOČEVJU SKUPŠČINA ZVEZE ZDRUŽENJ BORCEV NOV. V RAZPRAVI STA SODELOVALA TUDI JANEZ PIRNAT, ČLAN OO ZZB NOV, TER MIRO HEGLER, SEKRETAR OBK ZK. PRED ZAČETKOM DELA JE SKUPŠČINA POČASTILA Z ENOMINUTNIM MOLKOM SPOMIN NA 19 ČLANOV ZZB KOČEVJE, KI SO UMRILI LANI.

PRIZNANJE DELOVNE DOBE SE VEDNO NI UREJENO

V poročilu in razpravi je bilo poudarjeno, da priznanje posebnih delovnih dobe za čas NOB še vedno ni za vse borce dokončno urejeno in da naj bi to rešili letos. Poudarili so tudi, da so zahteve nekaterih po priznanju dvojne dobe za čas NOB neupravičene. Zgodilo se je celo, da je nekdo komu podpisal, da je sodeloval v NOB, potem pa priznal, da oni, ki mu je podpisal, sploh ni delal v NOB. Borci so zahtevali, naj bi take, ki krivo pričajo, predali sodišču, ki naj jih strogo kaznuje.

ZAPOSLOVANJE

SE VEDNO PROBLEM

Po vojni je končalo 12 članov ZZB osemletko, 42 srednjo šolo, 3 višjo šolo, 21 je doseglo visoko kvalifikacijo, 32 kvalifikacijo in 13 polkvalifikacijo. V obdobju med zadnjima skupščinama se je zaposlilo 23 članov ZZB. Nekateri gospodarske organizacije ne žele zaposlovati naših članov ali pa se jih skušajo celo na razne načine znebiti in to celo pred njihovo pokojnino. Delegati so poudarili, da ostareli in izčrpani borci res ne morejo toliko napraviti kot mladi delavci, vendar lahko mlajšim kori-

KOLIKOR BOMO USTVARILI, TOLIKO BOMO IMELI

Poročilo in razprava sta obdelala še nekatere probleme, ki pa jih bomo le omenili, ker smo o njih že večkrat pisali. Ti so: priznavalnine, upokojitvev in lastništvo zemlje, stanovanjski problem, zdravstveno stanje članov, delo zgodovinske komisije, postavitvev in obnova spomenikov in drugi. Posebno pa je bilo v razpravi poudarjeno, da je nujno vse probleme borcev reševati skladno s problemi komune. Na-

namreč moramo, da bomo imeli le toliko sredstev, kolikor jih bomo ustvarili in če bomo več ustvarili, bomo lažje zadostili tudi potrebam borcev. Prav z dograditvijo nove ceste bodo ustvarjeni pogoji za nadaljnji razvoj turizma in gostinstva. Na tem področju bi bilo treba še marsikaj napraviti in prav v tej panogi bi se lahko zaposlilo tudi precej bivših borcev. Prav oni bi namreč znali najbolje pokazati izletnikom kočevske znamenitosti, posebno pa še kraje, pomembne iz NOB.

Borci so se strinjali, da bodo njihove najpomembnejše naloge v tem letu razen že omenjene skrbi za večjo in boljšo proizvodnjo, še razprava o ustavah in statutih, priprava na volitve in njihova izvedba, proslava 20-letnice Kočevskega zbora in še nekatere.

Kaj je pokazal zdravniški pregled borcev?

Od skupno 2279 članov Združenja zveze borcev NOV Kočevje jih je bilo v preteklem letu zdravniško pregledanih 270. Pregledani so bili v glavnem zdravstveno najšibkejši. Pregled je pokazal, da je med njimi le 21 zdravih. Največ jih ima slabo zobovje (104), živčne bolezni jih ima 69, klimatskega zdravljenja je potrebnih 76, bolezni srca jih ima 39, očala jih potrebuje 36, bolezni gibalnih organov ima 36, revmo 30, oslabeledih je 29, bolezni dihalnih organov ima tudi 29, bolezni trebušnih organov 27 itn. Seveda je imel po en pregledani tudi po 2 ali več bolezni. Slabo zdravstveno stanje je posledica težav, ki so jih prestali v NOB in taboriških. Zdravniški pregled borcev se nadaljuje v dragarškem koncu.

Z občinske skupščine ZZB Kočevje

no razliko med učinkom, ki ga dosega, in morda najvišjimi dohodki, ki so jih dosegli, ko so bili na višku svojih delovnih sposobnosti.

loga borcev je, da se zavzemajo za večjo, cenejšo in kvalitetnejšo proizvodnjo ter da pomagajo odpravljati razne napake in slabosti, ki se pojavljajo. Zavedati se

Napredek in novi problemi

Pred kratkim je posebna skupina gospodarstvenikov, predstavnikov občinskega ljudskega odbora in nekaterih organizacij razpravljala o problemih Zavoda za zaposlovanje invalidov in drugih za delo manj zmožnih oseb. Zavod je zgube preteklih let poravnal in zaključil preteklo leto uspešno — kljub temu pa se vlečejo nekatere slabosti še naprej.

Zavod ima več obratov.

Vulkanizacija, ki ima 4 zaposlene, vedno bolj uspeva, odkar opravlja tudi nekatera dela za gradbeništvo in avtomobilsko industrijo. Imajo vedno več stalnih del, dobivajo pa tudi nove ponudbe, ki jih ne bodo zmogli, če ne bodo povečali števila zaposlenih. Predvidoma se bodo že letos selili v prostore bivše »Inštalacije«, ker bodo njihovi sedanji prostori verjetno že letos porušeni.

Siviljska delavnica ima več težav, saj dajejo stranke šivati drugim, češ da sta delo in odnosi v tej delavnici »zastareli in okoreli.« Vsekakor bi bilo nujno, da bi delavnico vodila moč, ki ima smisel za modo in nekaj lastne ustvarjalnosti. Vse kaže, da nekatere, ki so zaposlene v tej delavnici, na rednem delu preveč »varčujejo« z močmi, da bi po urah

lažje delale doma. Odraž vsega tega je, da je delavnica (izračunano kot da je na rednem obratovanju) zaključila preteklo leto z izgubo.

Pletiljstvo zaposluje nad 100 žensk, nad tridesetim pa daje delo na dom. Produktivnost še vedno ni zadovoljiva, čeprav je ta obrat zaključil preteklo leto uspešno. Vzrok za nizko produktivnost je predvsem, da se je lani v tem obratu pričevalo nad 50 deklet in da so njihovi prostori raztreseni na štirih krajih. Osebnih dohodkov prejema po učinku in se zgodi, da včasih prejme najboljša pletilja več kot trikrat več osebnega dohodka kot najslabša, čeprav delata obe pod istimi pogoji. Večja proizvodnja, ki je rentabilnejša, pa zahteva tudi več obratnih sredstev, bolj urejeno prodaj-

no službo, prostore itd. Obrat ima precejšnjo konkurenco, a se je znašel in pripravlja za trg prese-nečenje — drugačno izvedbo proizvodov, na zahtevo trgovine pa bo začel izdelovati še neki nov proizvod.

Lesni obrat (Stuge), ki je imel doslej stalno izgubo, se popravlja in vse kaže, da bo kmalu rentabilen.

Zavodu je z večjim številom zaposlenih (in zato večjo proizvodnjo) ter boljšo organizacijo dela uspelo svoj finančni položaj občutno izboljšati. Vendar pa so se hkrati pojavili novi problemi. Za večjo proizvodnjo je potrebnih več obratnih sredstev, za pocenitev proizvodnje (predvsem v pletiljstvu) pa tudi novi prostori. Na sestanku so predstavniki zavoda predvsem nakazali, kako lahko dobi kredit za obratna sredstva, ki naj jih skuša dobiti toliko, kolikor jih bo sposoben vračati in kako naj reši problem prostorov. Razen teh dveh težav pa so nastale s povečanim številom zaposlenih še nove (prodaja, strokovni kader, stanovanja in druga). Te pa bo moral zavod v glavnem reševati sam.

Ob 8. marcu

Ob prazniku žena — 8. marcu — se spominjamo vseh borb- benih žena, ki so sodelovale v NOB, še posebej pa se spominjamo tistih, ki so za svobodo darovale življenja. Ob tem dnevu se spomnim svoje sodelavke — aktivistke Tilke Lavrič iz Travnika...

Tov. Tilka je delala za NOB že od vsega začetka. Pri njej smo imeli različne seje in sestanke. Žene smo zbirale hrano, sanitetni material in drugo za naše partizane. Tilkino delo ni ostalo skrito. Izdajalci so jo na vsak način hoteli dobiti, zato se je z možem umaknila k sestri v Kočevsko Reko, misleč, da bo tam bolj na varnem. Leta 1944 pa so jo pri delu na košenicah zverinsko umorili belogardisti. Prepeljali so jo v domači kraj, na domače pokopališče...

Spomin na take žene ne sme nikdar zbledeti!

M. Šega, Loški potok

27 in 8 milijonarjev

V kočevski občini je po podatkih uprave za dohodke imelo v preteklem letu 144 občanov nad 700.000 dinarjev letnih dohodkov. Od tega jih je 39 tehnikov, 28 uslužbencev, 22 delavcev, 16 direktorjev, 11 inženirjev, 10 računovodij, 8 zdravstvenih delavcev, 6 prosvetnih delavcev in 4 veterinarji. Med njimi jih je 27, ki so imeli nad milijon din dohodkov. Najvišji letni osebni dohodki znašajo milijon 593 tisoč dinarjev (inženir), za njim pa milijon 529 tisoč dinarjev (tehnik). Med zdravstvenimi delavci znaša najvišji letni osebni dohodek milijon 428 tisoč dinarjev. Med delavci, ki so vsi visokokvalificirani, je imel najvišji letni dohodek (970 tisoč dinarjev) električar, medtem ko je največ delavcev, ki so morali prijaviti dohodke, rudarjev-kopačev.

Na upravi za dohodke pri ObLO

Ribnica smo se pozanimali, koliko »milijonarjev« je bilo lani v občini, to je takih, ki zaslužijo nad 700 tisoč din na leto. Povedali so nam, da je bilo 1961. leta 11 »milijonarjev«, ki so skupno zaslužili 10 in pol milijona din (največ milijon 496.811 din), davka pa so plačali 221 tisoč din.

Lani jih je bilo več. Do konca januarja se jih je prijavilo 21. Od 700 tisoč do milijon din je zaslužilo 13 ljudi, do milijon in pol 6, nad milijon in pol pa dva. Največji zaslužek — milijon 784.131 dinarjev, vsi skupaj pa so zaslužili 21 milijonov 914.072 dinarjev. Skupna davčna osnova je bila šest milijonov 314.072 din, v občinsko blagajno pa so odrinili 547.190 din davka.

Kaznovan ni bil nihče, vendar pa bodo morali podatke o zaslužku še preveriti, če ni kdo premalo prijavil ali pa sploh ni.

KOČEVJE V SNEŽNEM OKLEPU

Foto ing. M. Brišič

OD PETKA DO PETKA DOMA IN PO SVETU — OD PETKA DO PETKA DOMA IN PO SVETU

● **PROCES V BAGDADU** — Pred izrednim vojaškim sodiščem v Bagdadu, glavnem mestu Iraka, se je znašlo 15 oficirjev in vojakov, ki so obtoženi, da so poskušali organizirati upor proti revolucionarnemu gibanju, ki je vrglo z oblasti generala Kasema. Pred istim sodiščem je tudi skupina članov iraške KP, ki so prav tako obtoženi, da so se »z orožjem upirali iraški revoluciji«.

● **ADENAUERJEV NASLEDNIK** — To vprašanje že dalj časa razburja zahodnonemške kroge. Po dolgi razpravi pred nekaj dnevi je predsedstvo parlamentarne frakcije Adenauerjeve uni- je sporočilo, da bo strankin pre- zidij na seji 14. marca imenoval kanclerjevega naslednika, ki pa mora imeti tudi Adenauerjevo privolitve. S tem je stranka na- pravila odločen korak v poskus, da svojega šefa in kanclerja pri- sili vsaj k odločitvi o imenova- nju za naslednika. Za ta položaj

je več kandidatov: Erhard, »oče gospodarskega čudeža«, Schröder, zunanji minister, vodja kr- ščansko demokratske frakcije von Brentano, predsednik Bun- destaga Gerstenmeier in mini- ster za posebna vprašanja Krone. Za koga se bo Adenauer odločil in kdaj sploh misli zapustiti ta položaj, je veliko vprašanje.

● **BOJI PRI SAJGONU** — Boji v Južnem Vietnamu proti dikta- torju Ngo Din Diemu se srdito nadaljujejo. Vladne čete so prav te dni pretrpele hude izgube. Mo- čan odred Viêtcong je porušil pomembno strateško utrdbo se- verno od Sajgona, pri čemer je padlo 6 vladnih vojakov. Vse kaže, da so dnevi diktatorju, kljub izdatnim ameriškim »injekci- jam«, šteti.

● **MATEOS OBIŠČE JUGO- SLAVIJO** — Na vabilo predsed- nika Tita bo predsednik Zdrže- nih držav Mehike Adolfo Lopez

Mateos uradno obiskal našo dr- zavo od 29. marca do 1. aprila. V mehiških krogih pripisujejo velik pomen srečanju obeh pre- sednikov in poudarjajo, da to ne bo samo osebni stik dveh vodi- teljev, temveč bo obisk pomenil tudi velik prispevek k miru.

● **UDAR V PERUJU** — Pred kratkim je vojaška junta pod vodstvom generala Lindleya od- stavila dosedanjega šefa junte v Peruju Godoya. Razpisala je splošne parlamentarne volitve za 9. junij. Generala Godoya so skle- nili izgnati iz Peruja, češ da je skušal vzeti v roke vso oblast in uvesti osebno diktaturo.

● **ZAHEVEVE ŽENSK** — Za- stopnice 22 političnih in družbe- nih organizacij iranskih žensk so zahtevale prepoved poligami- je (mnogoženstva), ukinitve ha- remov in zaščito poročenih žensk. Iranski šah je 27. februarja izja- vil, da bodo dobile ženske vo-

livno pravico že za prihodnje vo- litve. Ta dan bodo v prihodnje proslavljali kot praznik iranskih žena.

● **JEMEN ŽELI MIR** — Tako je izjavil posebni odposlanec ge- neralnega sekretarja OZN U Tan- ta Bunche po vrnitvi iz Jemena. Dejal je, da je srečanje s pre- sednikom Salalom napravilo nanj velik vtis in da si po njegovem mnenju Salal želi, da bi Jemen živel v miru s sosednjimi deže- lami.

● **IZGON INDIJCEV IZ MO- ZAMBIKA** — Portugalske oblasti izganjajo Indijce iz svoje kolo- nije Mozambik kot maščevanje zaradi indijske akcije za osvobo- ditev portugalskih posesti na in- dijskem ozemlju. Iznancem so portugalske oblasti dovolile vzeti le osebne stvari in za 560 dolar- jev denarja, vse ostalo pa so jim zaplenili. Kdaj bo konec Salazar- jevemu diktatorskemu režimu in kortugalskemu kolonializmu?

Spet bo tesno

NA ZADNJEM SEŠTANKU PREDSTAVNIKOV OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA KOČEVJE, DELOVNIH IN NEKATERIH DRUGIH ORGANIZACIJ JE TEKLA RAZPRAVA PREDVSEM O NEKATERIH PROBLEMIH LETOŠNJEGA OBČINSKEGA PLANA IN PRORACUNA, POGOVORILI PA SO SE TUDI O PRAVAH ZA PROSLAVO 20-LETNICE KOČEVSKEGA ZBORA.

UDELEŽBA OBČINE NA DELJIVIH DOHODKIH SE ZMANJŠA V PRIMERJAVI Z LANSKIM LETOM ZA 6 ODS.

Letošnji deljivi dohodki občine se razdelijo: zveza 12 odstotkov (lani 10 odstotkov), republika 36 odstotkov (lani 35), okraj 12 odstotkov (lani 9), občini pa ostane 40 odstotkov (lani 46). Od 40 odstotkov, ki ostanejo občini, pa gre še 5 odstotkov v medobčinski sklad za negospodarske investicije, tako da ostane občini za proračun le 30 odstotkov. Prisotne je zanimalo, zakaj se je udeležba vseh višjih organov na deljivih dohodkih povečala.

Občina pa tudi ne bo dobila letos dopolnilne udeležbe (kot je lani), ker bodo njeni dohodki je kljub temu zmanjšanju le nekoliko presejali lansko realizacijo. Vendar pa ima občina letos za 38 milijonov več obveznosti, kot lani (16 milijonov kredita za premožnosti za mleko, 10 milijonov vrnitev kredita za redno financiranje šolstva, 8 milijonov plačila anuitet za stanovanjski sklad in še nekatere druge). Razen tega pa mora letos občina financirati še nekatere službe, ki so bile prenešene na občino (izdaja potnih in še nekaterih dovoljenj in financiranje javnega tožilstva), za kar pa skladno s prenosom pristojnosti niso bila prenešana na občino nobena sredstva.

V dohodke občine so všteti tudi prispevki ribniške občine za nekatere skupne službe (sodišče, kataster, inšpekcije, šolstvo in druge), kar znese nekaj nad 18 milijonov dinarjev.

Na sestanku so se predvsem pogovorili, kako bi gospodarske organizacije pomagale financirati šolstvo in nadaljnjo graditev pošte, kjer je položaj najbolj kritičen, pa tudi o financiranju nekaterih drugih negospodarskih investicij. Zedinili so se, da bodo podjetja prispevala za šolstvo (katerega dohodki bodo letos kljub temu za okoli 7 milijonov manjši kot lanski izdatki) in za dograditev pošte. Vsi so se tudi strinjali, da je v Kočevju nujno potreben nov zdravstveni dom, toda sredstev zanj ni. Zaradi skopih sredstev pa bo položaj težak še na nekaterih drugih področjih (regresiranje mleka itd.).

PRISPEVEK PODJETIJ ZA PROSLAVO

Na sestanku so se nadalje pogovorili, kaj bodo podjetja prispevala za proslavo 20-letnice Kočevskega zbora. Uredila bodo predvsem svoje objekte (nekateri tudi porušila oz. zgradila nove) in uredila okolico. Ta dela

bodo zahtevala za okoli 47,5 milijonov dinarjev sredstev. Med podjetji, ki bodo za ureditev največ prispevala, so KGP okoli 7 milijonov dinarjev, Zidar 8,5 milijonov dinarjev, Elektro 5 milijonov, Trgopromet 6 milijonov, Hotel Pugled 6,4 milijone, Rudnik 3 milijone, Pekarna in Itas po približno 2 milijona in Oprema 3,8 milijonov dinarjev.

Ti izdatki bodo predstavljali za podjetja občutno breme, zato bo skušal občinski ljudski odbor najeti kredite, ki bi jih podjetja koristila. Izvršitev vseh nalog zahteva, da čimbolj izkoristimo vse domače gradbene zmogljivosti, razen tega pa bo nujno organizirati pri posameznih podjetjih režijske delovne skupine.

Foto ing. M. Briški

JESEN ŽIVLJENJA

Pred konferenco SZDL Ribnica

Na sobotnem plenumu občinskega odbora Socialistične zveze (2. marca) v Ribnici so razpravljali predvsem o bližnji občinski konferenci SZDL, ki bo 17. marca.

Poročilo obč. odbora SZDL bo obravnavalo med drugim gospodarsko problematiko v obdobju med obema konferencama. Prav lani so bile dosežene velike in pomembne spremembe. Spomnimo se samo na združitve lesne industrije v eno podjetje, čigar koristi so že vidne. Prav tako je velikega pomena nedavna združitve kmetijskih zadrug, ribniške in sodraške ter združitve trgovskih podjetij »Travna gora« in Loški potok s Trgovskim podjetjem »Jelka« Ribnica,

Kmetijstvo in kmetijska politika na sploh v komunah bo imela v poročilu pomembno mesto. Kmetijstvu smo doslej posvečali premalo pozornosti. Specifičnost kmetijstva bo zahtevala podrobne analize, preden bo mogoče začeti s konkretnimi programi. Obdelano bo tudi področje, ki se nanaša na podružabljanje gozdne proizvodnje. Doslej je glede tega

še precej nejasnosti, vsa politika pri podružabljanju gozdnih površin pa je pretežno na ramenih logarjev. Za to aktualno zadevo bo treba zainteresirati vse merodajne faktorje.

Poročilo bo obravnavalo tudi delitev dohodkov v gospodarskih organizacijah. Razveseljivo je, da se povprečni osebni dohodki v gospodarskih organizacijah in ustanovah že približujejo povprečju gospodarsko razvitejših občin. Vloženi naporji za povečanje proizvodnje že kažejo sadove.

Orientacija gospodarstva v komunah je osnovana v okviru občinskega družbenega plana. Letos bodo prišla do izraza vložena sredstva v gospodarstvu. Prav zato pričakujemo lep korak naprej.

Socialistična zveza je dala velik pomen splošnoizobraževalnemu delu, čigar izvajalec je bila Delavska univerza. Poročilo daje velik poudarek lokalnemu in ostalemu tisku, s katerim bo treba navezati trdnejše stike.

Konferenca Socialistične zveze bo obravnavala tudi delo političnih in družbenih organizacij, kulturnoprosvetno delo, delo krajevnih organizacij SZDL in drugo.

Preureditev in dozidava začasni rešitvi

Zdravstveni dom Kočevje je pred kratkim preuredil prostore tako, da so bolj ekonomično izrabljeni. Predvsem je iz premajhne čakalnice uredil ordinacijo, iz prevelike ordinacijske sobe pa primerno čakalnico. Razen tega

so nabavili tudi nekaj novega pohištva. Vsa ta prenovitev pa še ne bo zadostila potrebam naše zdravstvene službe. Tudi dozidava zdravstvenega doma bi bila le začasna rešitev problemov zdravstvene službe, ti bodo rešeni namreč šele z zgraditvijo novega zdravstvenega doma, kar pa bo zahtevalo občutna sredstva.

PREDGRAD

(J. Š.) — Pred kratkim so imeli gasilci iz Predgrada redni občni zbor, ki sta se ga udeležila tudi tov. Oberstar in Lesar iz Kočevja. Gasilci so ugotovili, da so v preteklem letu precej napravili, seveda pa bo treba marsikaj še izboljšati in dopolniti. Tov. Oberstar jim je obljubil vso pomoč od občinske gasilske zveze, seveda če se bodo izkazali pri ureditvi gasilskega doma. Na občnem zboru so se pogovorili tudi o 70-letnici društva, ki bo čez tri leta.

ORTNEK

Kakor druga leta bo tudi letos v počastitev dneva žena — 8. marec v Ortneku proslava. Proslava bo v nedeljo, 10. marca. Žene v tem kraju so delavne, zato jim ob njihovem prazniku čestitamo in želimo veliko uspehov.

Buldožer, ki je to zimo po Loškem potoku redno čistil ceste, tako da kljub visokemu snegu Potočani niso bili odrezani od sveta.

vila in v kolikor je bilo mogoče, je lastnikom, to je arondiranim upravičencem, če so ti upravičeni do zemljišč, odstopila druga zemljišča. Z izvedbo arondacije v navedenih krajih so kmetijski obrati dobili zaokrožene površine, ki jim omogočajo hitrejšo in cenejšo proizvodnjo.

ARONDACIJA

(V.) — Komisija za arondacijo zemljišč na območju ribniške občine je uspešno zaključila svoje delo v Sodražici in na Ugarju pri Ribnici. Odločbe na arondacijskem

postopku so v glavnem pravno-močne in prenos lastništva je tudi v glavnem izveden. Kljub temu, da je komisija imela vrsto težav, je svoje delo uspešno opra-

Pred 20. leti v Banja loki

8. marec, praznik žena, bomo v Banja loki praznovali hkrati z 20-letnico ustanovitve rajonskega odbora Slovenske protifašistične ženske zveze v Banja loki na Kočevskem. Ustanovila ga je Marija Jordan, članica takratnega okrožnega odbora, aprila 1943. V odbor je pritegnila najpožrtvalnejše tovarišice — matere in žene, katerih moške so bili

pobiti kot talci ali pa so predvsem od gladi umrli v internaciji. Nasilje žena ni omajalo in smo se še bolj povezale s takratnimi terenskimi odbori OF, vaškimi odbori SPZZ, mladino in pionirji.

Žene so veliko doprinesle za našo osvoboditev. Skupno z mladino in pionirji so nabirale razne stvari za partizane, opravljale kurirsko službo in razmnoževale literaturo ter letake, s čimer so občutno prispevale v naši skupni borbi proti okupatorju.

Članice rajonskega odbora SPZZ, ki je bil združen za področje Banja loka in Kočevske Reke, smo bile zadolžena vsaka za posebno delo. Navodila in smernice smo dobivale od Jordanove. Pomagale smo tudi vaškim odborom pri političnem delu in pomoči partizanom, pomagale utrditi nekatere neaktivne odbore in ustanavljati nove. Na sestankih pa smo se seznanjale še z dogodki v svetu in namenom naše borbe.

Posebno veliko dela je odpadlo na žene in mladino po italijanski kapitulaciji, ko so odšli vsi moški v partizane. Doma smo ostale same s starčki in mladino. Stražili smo po vaseh in celo razorožili veliko Italijanov, ki so se raztreseno umikali skozi kočevske vasi. Julka Mohar je kot stražarka nekoč ustavila skupino Italijanov, ki pa so se ji pokorno izkazali s partizansko dovolilnico. Med nemško ofenzivo so naše žene rešile marsikateremu partizanu življenje.

Tudi po vojni nismo ostale v ozadju in smo delale in še delamo na gospodarskem in političnem področju.

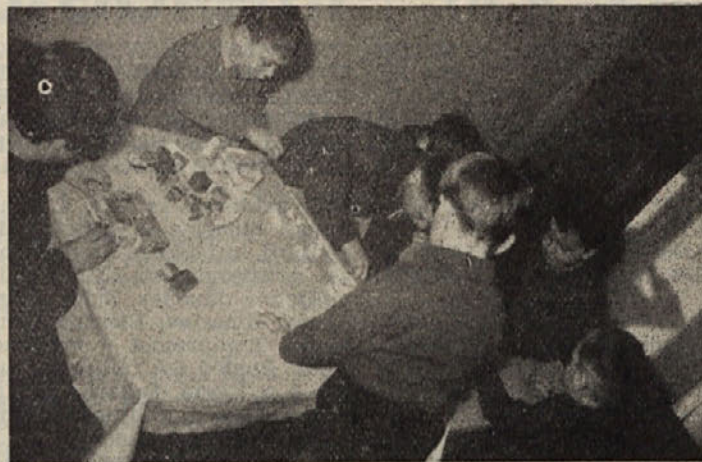
Naj živi 8. marec, mednarodni praznik vseh borbenih žena!

IVANA TANKO

Proslava dneva žena

Kočevske ženske bodo praznovale dan žena v soboto, 9. marca. Glavno proslavo bodo imele v dvorani množičnih organizacij v Kočevju, ki se bo začela ob 19.30 uri. Program proslave bo izpolnjeval v glavnem celovečerni koncert pevskega zbora Jakob Gallus. Po programu bo prav tako v dvorani množičnih organizacij družabni večer. Na proslavo in družabni večer so vabljene vsi prebivalci Kočevja in okolice ter ostali, posebno pa žene. Proslavo in zabavo pripravlja občinska konferenca za družbeno aktivnost žensk.

Lepe proslave in prireditve ob dnevu žena pripravljajo tudi gospodarske organizacije. Trgopromet bo pogostil članice kolektiva, ki jih ima okoli 100, članicam kolektiva na terenu, ki se ne bodo mogle udeležiti proslave v Kočevju, pa bo poslal skromno darilo. Podobne proslave pripravljajo tudi druga podjetja kot Tekstilana, INKOP, Kočevski tisk in še nekatera.

»NAŠE MAMICE SO PA V SLUŽBI« so povedali otroci, ki smo jih ujeli v aparat v Vrtec »Kekec« na Reški cesti v Kočevju. Večina njihovih mamic je v službi, nekatere pa so doma, a imajo še manjše otroke. V ta vrtec pride vsak dan 35 do 40 otrok, poleti pa še več. Nekateri hodijo že v šolo. Ti se v vrtcu učijo, berejo in igrajo, medtem ko se mlajši v glavnem igrajo. Razen tega oboji izdelujejo iz raznega materiala lepe izdelke, ki jih običajno za dan žena podarijo svojim materam. Solarji, ki hodijo v vrtec, v šoli bolj znajo, pravijo pa tudi, da so v šoli bolj žvahnji kot ostali. Vrtec je bil pred leti odprt tudi popoldne (za otroke trgovskih in gostinskih službenk), a je prihajalo premalo otrok, zato so popoldansko skupino ukinili. Oskrbnina znaša na mesec z malico okoli 1500 din, še s kosilom pa okoli 4500 din. Za nekatere otroke plačuje tudi svet za varstvo družine. V vrtcu prirejajo tudi »mali ktno« (diaprojekcije) in uro poslušanja pravljic, navadno enkrat na mesec. Takrat povabijo tudi druge otroke, ki jih včasih tudi pogostijo. Za letošnji dan žena so otroci pripravili program za starše. Vrtec ima svoj upravni odbor, pred kratkim pa so dobili še nov organ — zbor staršev.

Pred praznikom žena v Kostelu

Zadnje nedeljo se je zbralo v Kostelu precej žena, ki so se pogovorile o pripravah na praznik žena — 8. marec. Sklenile so svoj

praznik lepo počastiti, pomagal pa jim bo tudi krajevni odbor SZDL.

Ivančičeva mama z Gore

Že nekaj let jo poznam, vendar samo na videz. Tudi govoriti sem jo že slišal, in tedaj se mi je njen lik neizbrisno vtisnil v spomin. S svojim jedrim govorom, preprostim sicer, toda odločnim in jasnim, je morala navdušiti slehernega poslušalca. Taka je bila MARIJA IVANČIČEVA z Gore nekoč, taka, ali vsaj skoraj taka, pa je tudi še danes: odločna, pripravljena priskočiti na pomoč kjerkoli, v bistvu pa preprosta kmečka ženica s širokim obzorjem in srcem, v katerem s posebnim ponosom nosi vse, kar pojmujemo pod našo revolucijo, žrtve, ljubezen...

Nisem še spoznal žene, ki bi v njenih letih (letos se jih bo nabralo že krepkih 72!) premogla toliko življenjske energije, vedrine in smisla za kolektivno delo, kakor ona, pa čeprav je v svojem življenju veliko prestala (ali pa morda prav zaradi tega!).

Pred osmim marcem, mednarodnim praznikom žena, sem jo prvič obiskal in se pogovoril o njenem življenju in delu... Čeprav zadnje čase nekaj boleha (gripa ali nekaj takega), se krepko drži pokonci in se je kar ročno zasukala po kuhinji, da ji skoraj ne bi prisodil njenih let...

— POVEJTE NAM NEKAJ O VAŠEM PRAZNIKU, 8. MARCU?

— Najprej to, da bomo invalidi in upokojenci napravili v Sodražici proslavo... S tem dnevem je neločljivo povezan stoletni boj

žena za enakopravnost, njihovo uveljavljanje in uveljavljanje v našem družbenem življenju. Vedeti je treba, da je bil to pred petdesetimi leti še vedno praznik lakote in pomanjkanja... Marsikdo je na to precej pozabil, me, starejše žene, nismo. Pa tudi sedaj še niso žene stopile v naše javno življenje kot enakopraven partner, še vedno se premalo vidi njihova vloga o organih družbenega samoupravljanja. Predvsem na to je treba pomisliti... Seveda so žene večkrat same krive, toda tudi moški ste precej; v marsičem bi lahko razbremenili žene...

Ivančičeva mati je bila na Gori prva aktivistka 1941. leta. 1943 je odšla v partizane, na izvršni odbor ribniškega rajona. Ves čas NOB, po vojni in še sedaj aktivno dela, svetuje, pomaga. Marsikdo

se še spomni njenih navdušenih govorov na mitingih...

— KJE STE DOČAKALI OSVOBODITEV?

— V Bariju v Italiji, kamor so me odpeljali tik pred koncem. Bila sem preveč izžrpana, saj sem tehtala samo 45 kilogramov.

— NAJTEŽJI DAN V ŽIVLJENJU?

— 28. julija 1942, ko so mi Italijani ubili na Travnici gori tri sinove. Tedaj me je skoraj strlo, toda premagala sem žalost in se še bolj vpregla v delo za osvoboditev...

— IN NAJLEPSI DAN?

— Hm, ne vem. Morda osvoboditev ali pa sodelovanje na Zboru odposlancev slovenskega naroda oktobra 1943 v Kočevju...

Da, bila je tudi udeleženka znamenitega zbora. Prav gotovo je to najpomembnejši dogodek v njenem življenju, kakor je tudi eden najpomembnejših v slovenski zgodovini. Kako rada se spomni tovarišev, s katerimi se je tedaj srečala, v njej kar vzkipi kri ob spominu na tiste dni, ko je ona, preprosta kmečka ženica z Gore, vstala pred polno dvorano in spregovorila ognjevite besede, ki so jim vsi navdušeno zaploskali!... Kako...

— Kočevski zbor, pravi mati, je bil velika vseljudska obtožba reakcionarnih elementov, ki so nasprotovali naši revoluciji... To pove s povzdignjenim glasom in tedaj je taka, kakor pred 20 in več leti. Prav taka pa bo verjetno tudi čez nekaj mesecev, oktobra, ko bo spet prišla v Kočevje in se sešla s preživelimi poslanci. Taka je bila Ivančičeva mama tudi takrat, ko je bila na Zboru izvoljena za članico AVNOJ, pa tudi takrat, ko je prisostvovala prvemu zasedanju naše vlade 1945. leta v Beogradu.

F. Grivec

Klub SZDL v Kočevju

Se do nedavna je bilo v Kočevju vprašanje kulturne zabave pravcati problem, ki ga tudi naš sicer dosti prizadevni svet Svoboda ni mogel rešiti kar sam s svojimi amaterskimi ansambli. Vprašanje kulturne zabave in zabavnega življenja v kakšnem kraju je kompleksno vprašanje, ki ga lahko rešujemo le ob sodelovanju vseh merodajnih faktorjev. Rešljivo pa je le tedaj, če ga ti podpro s konkretnimi dejanji in ne le z besedami.

Po prehodu v novo leto se je v tem pogledu premaknilo na bolj. Kar se pre mnogim kljub vztrajnemu prizadevanju ni posrečilo, to je zmogla naša SZDL Kočevje. Posrečilo se ji je dobiti prostore bivšega Steklarstva na Trgu svobode, jih primerno opremila s pohištvo, radijskim in televizijskim sprejemnikom, časopisi in revijami, knjigami in sahi ter na stečaj odprla vrata dobre zabave željni mladini in odraslim.

Dala nam je klub SZDL in mu poverila kulturno-zabavno poslanstvo v našem mestu. S pomočjo DPD Svoboda in njenih sekcij naj bi klub usmerjal aktivnost naše mladine tako, da bo ta odhajala tudi od najbolj skromne zabavne prireditve v klubu čustveno obogatena, ne pa še revstvena, kot se je to nemalokrat naj pri nas dogajalo doslej. Do sedaj je vse naše kulturno-prosvetno in tudi zabavno življenje potekalo neenotno, nenačrtno, delali smo vsak zase, trošili moči in sredstva, ki nam jih je družba dala, vse pa brez vidnih uspehov. Sedaj, ko imamo klub, temelj za nesluten razvoj kulturno-zabavnega izživljanja, bo odpadla tista že stereotipna trditve, da v našem kraju ni zanimanja za te stvari. Klub bo omogočil celoletno kulturno storilnost! Če hočemo to doseči, bomo morali delo kulturnih in ostalih organizacij primerno, nesebično vskladiti in delo ter prizadevanja kluba usmerjati iz skupnih vidikov.

Vse zgoraj zapisano so načelne misli o klubu in njegovem namenu. To polje je novo, pisano in tako prostrano, da se bomo še vračali nanj paberkovat. Za sedaj se omejimo samo še na že dosežene uspehe našega kluba, kar se jih je nabralo v dvomeščnem obdobju.

Klub je odprt vsak dan od 16. do 19. ure razen ponedeljka, ki je prihranjen našim množičnim organizacijam. Prav vse dni je prostorna sobana premajhna za vse pionirje in mladince, pa tudi odrasle obiskovalce. Prijetno zakurjeni prostor z že naštetimi pripomočki za lepo, mirno, a vendar prijeto družabno sožitje je postal priljubljeno shajališče mladine in je že pretesen. In kaj je klub do sedaj že nudil svojim zvestim mladim obiskovalcem? Poleg običajnih radijskih in televizijskih programov še posebne prireditve, ki so postale že programske.

Vsak petek je bilo filmsko gledališče. Predvajali so posebno skrbno izbrane filme, ki jih je komentiral strokovnjak prof. Puhar, ali pa mladinci sami. O umetnosti je že dvakrat predaval akad. slikar Jarm, svoja izvajanja pa podkrepil s skioptičnimi slikami in filmi.

O glasbi in glasb. instrumentih je v klubu tehtno in dognano, a mladim poslušalcem vendar kar se da razumljivo in zanimivo govoril glasbeni pedagog in skladatelj tov. Humek. Tudi njegova izvajanja so spremljali diapoziti-

vi in filmi. Inž. Knafeljc je pripravil klubovcem lep večer, ko je predvajal kolekcijo lastnih barvnih posnetkov s potovanja po Dalmaciji, pa tudi iz Ribnice in Kočevja. Pokazal je mnogo režiserskega talenta in domiselnosti, ko je na magnetofonski trak združil pesmi in spremno besedo zelo učinkovitega ženskega glasu, ki je veliko prispeval k uspehu te zelo kulturne prireditve!

Ker so bile ob Prešernovem spominskem dnevu zaprte šole, je klub organiziral uspelo proslavo tega pomembnega dne. V lepo okrašeni klubski sobi so mladini govorili o velikem pesniku, recitali pesmi in predvajali film o njem.

Za 20. obletnico mučeniške smrti prvoborca in narodnega heroja, pesnika-samorastnika Jožeta Moškriča, grafičarja, je klub priredil razstavo pesnikovih rokopisov in svečano komemoracijo. Z izčrpnim prerezom pesnikovega življenja in dela ter z mnogimi recitacijami njegovih pesmi so se v klubu lepo oddol-

žili borcu-pesniku in vsem neštetim padlim borcem iz NOB.

Toliko v glavnem o dosedanjem delu kluba. Seveda manj-

»ZAČARANI ŽENIN« NA SLEMENIH — Pred kratkim je Kulturno umetniško društvo Slemena pri Gregorju ponovilo igro Začarani ženin (premiera je bila ob novem letu). Zaradi slabega vremena je prireditev obiskalo malo ljudi. Igralci so se precej potrudili, čeprav je bilo več novincev. Tudi začetniki so pokazali precejšen igralski talent. Komična igra je bila najprimernejši uvod v pustno praznovanje. Čez kak mesec, pravijo, se bodo predstavili z zahtevnejšo in bolj resno igro. Upamo, da bo takrat lepše vreme in si bo predstavo ogledalo čimveč ljudi.

Foto ing. L. Čampa

Pionirski kotiček

JOPICA PRIPOVEDUJE

Mraz je. Sedim na peči, poleg mene pa leži jopica in govori:

Bilo je dolgo poletje. Ležala sem v tanki vrečici v predalu. Čakala sem, kdaj me bodo spet rabili.

Prišla je zima in z njo hud mraz. Sedaj ležim na peči. Volna, iz katere sem narejena, je od domače ovce. Ovco so ostrigli, potem so volno temeljito oprali in posušili. Nato so jo oddali v predilnici. Iz preje so spretne roke napravile mene — jopico.

Janez Gorše,
3. r. Dolenja vas

POD NOGO ŠKRIPLJE TRDI SNEG...

Prvi dnevi januarja so bili še kar topli, da je marsikdo pomislil, da je starka zima od-

potovala v druge kraje. Toda zmotili smo se! Vrnila se je z veliko zalogo snega, spremenjale pa jo je njena tovarišica suha in mrzla burja. Pripravili sta nam mnogo neprijetnosti. Ceste in poti so bile zasnežene, drevje pa je pokalo od mraza in obilice snega. Noči so mrzle, jasne in svetle. Zasnežene strehe se blešče v luninem svitu.

Marsikomu zima ni dobrodošla, le nam otrokom je v veliko veselje. Kako lepo se je sankati, smučati in kepatil! Sneg se blešči v sončnih žarkih, sveče, ki kot kapniki vise s streh, pa se modrikasto leskečejo.

Burja zavija svojo pesem, pod nogami pa škriplje trdi sneg...

Janez Gorše
3. r. Dolenja vas

Ranjeni tovariš

Med italijansko ofenzivo sva sva s sosedom Tončkom pasla krave. Nekoč sva našla v grmovju ranjenega tovariša. Ze več dni se je skrival brez hrane in vode. Nihče mu ni prevezal rane, pa tuči hoditi ni mogel. Ko sva ga našla, naju je prosil za vodo, ki sva mu jo prinesla iz bližnjega studenca. Nato sva odšla domov in povedala staršem, koga sva našla v gozdu. Ker je bilo v vasi preveč Italijanov, si starši niso upali k njemu, zato sva kar midva odnesla nekaj hrane skrivaj v gozd. Ranjeni partizan si je opomogel in odšel za tovariši.

Kdo ve, če je danes še živ? Ali se še spominja, kako sta mu dva pionirčka pomagala, da si je rešil življenje?

Jože Henigman

Balonček - rekorder

V petek, 8. februarja, sta šla v gozd revirni gozdar Jurečič Jože in gozdni delavec Perovšek Mirko — oba iz Karlovice pri Velikih Laščah — da bi v Maklenovki posekala nekaj omelastih jelk za hrano srnjadi. Težko sta gazila do pasa in ponekod še globlji sneg. Hojo jima je ovirala še motorna žaga za podiranje drevja in sekira.

Nenadoma sta opazila v oddelku A 1-54 pod Gornjimi Kališčami na leskovi veji viseče pismo. Najprej sta mislila, da je to pošta na »šverc« kake mlade ljubezni, ki si pomaga brez posredovanja pismonoš

in nepotrebnih izdatkov za znamke. Ker v snegu ni bilo sledov, je moglo pismo priti le po zraku. In res, pismo je viselo na končku navadne rdeče volnene preje, na drugem koncu pa je bingljal razcefran otroški balonček.

Na pismu je bilo napisano, da naj najditelj pismo odpre. V pismu sta bila dva lista, iztrgana iz šolskih zvezkov, popisana z otroško pisavo. Dve desetletni šolariki iz Hamburga, pristaniškega mesta ob Severnem morju v Zahodni Nemčiji, sta napisali, da ju zanima, kje bo njun balonček pristal in prosita, naj jima

najditelj to sporoči ter da bi si radi z njim dopisovali.

Tovariš Jurečič se je odločil, da bo to korespondenco prepustil sinu, ki je po starosti vrstnik hamburških šolarik, seveda s pomočjo prevajalca.

Zanimivo je, da je primerno obtežen otroški balonček preletel tako daljavo, saj znaša zračna razdalja od nas do Hamburga menda okrog 1000 kilometrov.

Škoda, da sta dekletci pozabili napisati datum, tako bi ta nenavadna zračna pošta morda lahko konkurirala ne samo po razdalji, temveč tudi po času marsikateremu tehnično izpopolnjenemu dosežku odraslih. Tone Kušlan, Velike Lašče

PRED DNEVOM ŽENA SMO OBISKALI TEKSTILANO

Servisi predragi ali osebni dohodki prenizki?

PRED DNEVOM ŽENA SMO OBISKALI TEKSTILANO, PODJETJE, KI ZAPOSLUJE V NAŠI OBČINI NAJVEČ ŽENA. S PROIZVAJALKAMI SMO SE POGOVORILI O NJIHOVEM DELU IN PROBLEMIH.

ZA ZAČETEK NEKAJ ŠTEVILK

V Tekstilani je med okoli 290 zaposlenimi 214 žena, od tega približno dve tretjini poročenih. V delavskem svetu je 6 žensk in 21 moških, v upravnem odboru pa 2 ženski in trije moški. Ena izmed

Tilka Gruden dela pri novem križno previjalnem stroju

članic je tudi odbornica zbora proizvajalcev — in to edina v občini. Vzrok za tako razmerje med moškimi in ženskami v organih upravljanja je, ker na volitvah ženske ne volijo žensk, češ da za tako delo nimajo časa (otroci, kuha itd.) in ker so ženske menile, da imajo moški več časa in da so bolj sposobni... Pravijo pa, da bodo to razmerje na prihodnjih volitvah popravile...

POVPREČNO 3 KM OD TOVARNE

V Tekstilani zaposlene ženske so doma v glavnem iz vasi okoli Kočevja. Povprečna oddaljenost je 3 km, najbolj oddaljene pa imajo v službo 5 km. V glavnem se vozijo s kolesi, pozimi pa hodijo največ peš. Želijo si, da bi podjetje »Avto« vsaj v zimskih mesecih organiziralo prevoz na delo iz okoliških vasi. Ženske so menile, da tak avtobus v začetku ali pa v poletnih mesecih za »Avto« res ne bi bil najbrž rentabilen, kasneje, predvsem v zimskih mesecih, pa menijo, da bi bil. Predlagale so tudi, naj bi se socialno-kadrovske službe vseh kočevskih podjetij, ki imajo delavce iz okoliških vasi, pogovorile, koliko njihovih ljudi bi se vozilo na delo in z dela. Analiza bi verjetno pokazala, da bi bil avtobus rentabilen. Če pa še ne bi bil, naj bi zainteresirana podjetja za prevoz svojih delavcev nekaj prispevala. (Kapitalisti so verjetno že izračunali, da se tak prevoz na delo izplača, ker bo spočit delavec vsekakor več naredil kot tak, ki mora pešati 5 km daleč, pri nas pa še vse prepogosto gledamo na neko rentabilnost, ki večkrat ni nobena rentabilnost.)

SERVISOV SE NE POSLUŽUJEJO

Raznih servisov Stanovanjske skupnosti (pralnice, čistilnice, kr-

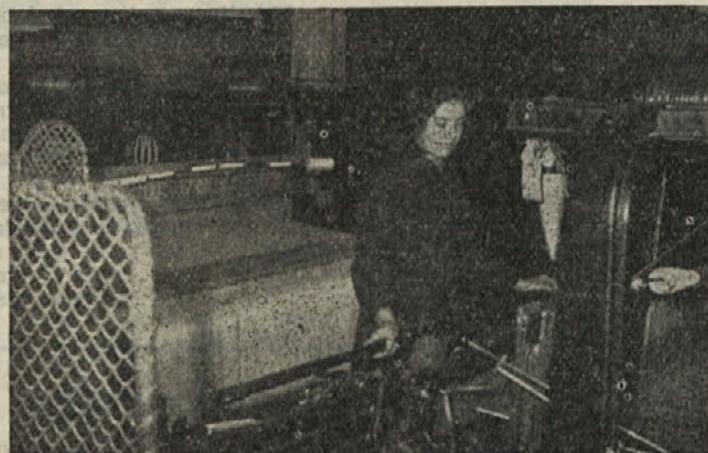
palnice, kopalnišča itd.) se ženske iz Tekstilane le malo ali pa sploh ne poslužujejo, ker so za njihove osebne dohodke predragi in ker stanuje večina zaposlenih žena izven mesta. Pač pa ima več mater otroke v vrtec (v mestu, Stari cerkvi, Salki vasi), nekatere pa dajo otroke v varstvo tudi svojim materam. Nekaj žena se zanima tudi za jasli, katerih ustanovitev je pripravljala mestna Stanovanjska skupnost že lani. Vsekakor bo večer zanimanje za servise med zaposlenimi ženami šele, ko bodo njihovi osebni dohodki večji, se pravi, ko bo tudi produktivnost večja.

V PODJETJU IMAJO TOPEL OBROK

Podjetje ima tudi svojo kuhinjo, ki kuha tople malice za dopoldansko in popoldansko izmeno. Hrana je dobra in poceni, poslužujejo pa se je v glavnem vse delavke. Seveda jim pride topel obrok zelo prav, če upoštevamo, njihovo oddaljenost od podjetja, saj utegnejo nekatere skuhati doma šele večerjo.

ZA ŽENSKO BI POTREBOVALI 10 STANOVANJ

Podjetje ima doslej 18 kupljenih stanovanj, v katerih stanujeta le 2 članici kolektiva. Predvidoma bodo letos kupili še 3 stanovanja. Po prošnjah, vloženih pri podjetju, se vidi, da potrebuje stanovanja še 10, v glavnem samskih, žensk. Vendar pravijo, da vsaj še dve leti podjetje ne bo imelo sredstev za stanovanja, ker morajo prej prenoviti tovarno. Njihova tovarna, ki predstavlja po proizvodnji le 1% jugoslovanske tekstilne industrije, ima men-

Mladinka Marija Lutner je dobra tkalka na statvah

da najstarejši strojni park v državi. Kljub temu pa se podjetje z ozirom na produktivnost (na kg, votek ali kvadratni meter) giblje v glavnem med 3. in 5. mestom v državi, čeprav je samo v Sloveniji okoli 7 podjetij, ki proizvajajo enako blago.

ODNOSI DO ŽENSK SE VEDNO NISO V REDU

Odnosi moških (predvsem mojstrov) do zaposlenih žensk so se v zadnjem času občutno popra-

vili, vendar še vedno niso taki, kot bi morali biti. Zgodi se, da jih še vedno podcenjujejo, jim ne pomagajo dovolj, ampak jim skušajo včasih še škodovati (kar jim ženske tudi vračajo), skratka: do žensk imajo podoben odnos kot pred vojno. Žal te slabe zglede starejših posnemajo tudi mlajši. Ženske pa si žele, da bi bili odnosi boljši, da bi si medsebojno pomagali in skušali drug drugega razumeti.

SKRAJŠALE SO DELOVNI ČAS

Delavke v Tekstilani so že lani dosegle skrajšani delovni čas. Tako delajo v sobotah le po 6 ur. S tem so zelo zadovoljne, ker imajo zdaj več časa za urejanje družinskih in osebnih zadev. Razen tega so uredile tudi nočno delo tako da dela le občasno po 5 do 6 delavk.

KOPALNICA IN KOPALIŠČE

V Tekstilani sicer imajo kopalnico — pa ne dela. Urediti je menda treba le neko malenkost. Pravijo, da se to popravilo že precej časa zavlačuje, menda zato, ker tisti, ki je za popravilo zadolžen, že ima kopalnico... Razen tega si ženske žele, da bi bil tudi v mestu plavalni bazen. Menijo, da bi bil bolj potreben, kot marsikaj drugega, kar že imamo. Zdaj mesto sploh nima kopalnišča in se lahko kopljemo le v blatni Rinži.

ŽENSKI KOTIČEK — NEUPORABEN

Ženske imajo tudi svojo sobo oziroma higienski kotiček, vendar je trenutno neuporabna. Tukaj se spet razlikujejo mnenja moških in žensk. Moški pravijo, da so jo onesposobile ženske, ker jo niso znale uporabljati, čeprav so vsaki povedali, zakaj je, in ker nimajo pravega čuta za red, higieno in

Ana Kocjančič je v Tekstilani že od leta 1936

rihi 11 članic kolektiva, ki so najdalj v podjetju), kulturnem delu žensk, sodelovanju pri proslavah v zvezi z 20-letnico Kočevskega zbora, glasilo podjetja, pripravah za izdelavo statuta in drugim. O vseh teh ženskih problemih je razpravljala tudi njihova stalna komisija za ženska vprašanja pri delavskem svetu. Komisija pa ne rešuje samo vprašanja, ki se jih da rešiti v podjetju, ampak posreduje pristojnim organom tudi razne predloge, ki bi olajšali delo in življenje zaposleni ženi. Med drugim je tudi sprožila nekatera vprašanja, ki še vedno niso rešena. Sem spada prevoz z avtobusom (ki smo ga omenili); želja žensk, da bi bila vsaj ena mesnica odprta ob 14. uri, ko gredo žene z dela; želijo pa tudi, da bi poleti prodajali zelenjavo tudi na tržnici (ker so pred edino kočevsko zelenjavno trgovino, ki je zdaj vedno dobro založena, poleti dolge vrste).

Take dobre stvari in pomanjkljivosti so nam naštele ženske iz Tekstilane. Vsakih je nekaj. Nekatere se dajo rešiti le z malo dobre volje, druge z malo več dobre volje, nekatere pa so splošen problem, ki ga bomo lahko rešili le z večjo produktivnostjo, kajti le tako bomo ustvarili dovolj sredstev, ki so potrebna za njihovo rešitev...

J. Primc

Dan žena v Ribnici

Osrednja proslava dneva žena v Ribnici bo v ponedeljek, 11. marca. Gostoval bo ljudski oder iz Celja z igro Odkritosrčna lažnjivka. Na svečanost bodo povabili tudi najzaslužnejše aktivistke AFŽ, ker praznujejo skupno s praznikom žena tudi 20-letnico ustanovitve Antifašistične fronte žena. Proslave 8. marca bodo tudi po vseh večjih krajih, v Dolenji vasi, Sodražici, Loškem potoku itd.

Luč mežika opolnoči

Na skrajnem severu Evrope je noč petkrat krajša od poletnega dne.

Na finskem severu lahko vidite laponske otroke opolnoči pri nogometni igri. Zakaj pa ne? Ker ima na tej zemeljski širini sicer leno sonce v poletnih mesecih do nadaljnega tudi nočno službo, se nihče ne spotika ob »dnevno« zablavo, čeprav kaže ura nočni čas. Na finskem jugu in še posebej v Helsinkih pa vsa reč le ni tako preprosta. Tudi v glavnem mestu so noči bele, vsekakor presvetle za spanje pri nezastirtem oknu. Kaj preostane Evropejcu, ki je

na obisku na tem severnem koncu svoje celine? Ali debele volnene odeje pred okna ali pa — ogled nočnega življenja v enem najmanjših evropskih glavnih mest.

Prva možnost je preprostejša, zakaj nočno življenje v finskem glavnem mestu napravi na novince svojevrsten vtis. Zdi se mu, da se v vsakem Fincu nenehno spopadeta asket in uživač rabelaisovskega tipa in da se v tem dvoboju nasmešne sreča zdaj enemu, zdaj drugemu. Za zdaj še ni dokončno znano, ali je to značilna nacionalna poteza, ali pa ima »Alkoholilike« prste vmes. Tako se imenuje državni monopol za žgane alkoholne pijače; od leta 1940 domuje v opečnati palači, katere načrti so nastali na risalni deski slovitega arhitekta Vaina Vahakkalia.

»Alkoholilike« je hkrati guvernanta in skušnjavka tistih dveh duš v finskih prsih. S pikolovsko natančnostjo nadzoruje kraj in čas potrošnje alkohola. Samo v mestih in na tako imenovanih sejmih je dovoljeno točenje njenih proizvodov; deželani morajo torej na precej dolgo pot, da pridejo do svojega »snapsipulla«. Seveda pa se lahko pridružijo bloku abstinentov, kar se plačuje v gotovini. Protialkoholnim združenjem podeljuje »Alkoholilike« — za dober zgled — izdatne premije.

Seveda pa »Alkoholilike« oblikuje tudi helsinško nočno življenje, oziroma postavlja ljudem količice ob poti. Nočno življenje je v povojih, saj sme biti sloviti »Teattergrilli« in zraven še nekaj drugih lokalov komaj zadnja tri leta odprt do štirih zjutraj, medtem ko zapirajo restavracije ob njih. bare pa ob dveh. Točno opolnoči začne mežikati luč: še tako žejni gost se mora sprijazniti z dejstvom, da bodo čez četrto ure usahnili prav vsi vrelci »vesele vlage«.

Posledice teh strogih navad so različne. Ta se vrže na nedolžne »ljudske pijače« — sladko in kislo mleko, brezalkoholno pivo ali oranžado in limonado, za katero imajo na ducate receptov — oni zliva vase domače žganje iz močvirnega jagodičja, pa konjak ali Whiskey — mala Finska je v svetovnem merilu tretja uvoznica ko-

njaka — tem vneteje, bolj ko mu sedita za vratom čas in »Alkoholilike«.

Finci se zabavajo spodobno in vedno čuječni zavesti, kaj je pregrešno. »Teško je najti pravo mero, če ga je kozarček premalo, jva pa preveč,« pravi ljudska modrost. Na vso srečo si lahko domači in tuji ponočnjak pomaga v obilici restavracij s plesom, kjer pride alkohol na vrsto po pozni in izdatni večerji ob zvokih valčkov. Kdor se hoče zavrteti v tem plesu, pa mora imeti — občutek za ravnotežje. To seveda ni preprosta reč, zakaj natakariče vne, to pazijo, da so vsi kozarci vedno polni do roba. Pozni domači gostje kaj radi uberejo to ali ono staro pesem v molu...

Presenečenje pride šele ob zaključku finskega nočnega življenja. Tisti mladi mož, ki ves večer dopoveduje, da sta konjak in savna zdravilo za vsako bolezen, spusti ognjevito govoranco na rovaš nočnih lokalov, ki so odprti do štirih zjutraj in ki svojim žrtvam z zvijačo kvarijo naslednji dan.

Moški športni pulover z V izrezom, ki ga poživlja svetlejši rob. Izdelek je dvojno pleten in je primeren tudi za smučanje.

Najmočnejši človek na svetu

V Malem Lošnju je bil 10. oktobra 1925 rojen Anton Baričević, ki zdaj živi v Ameriki, kjer je zelo slavna osebnost, čeprav v Evropi vemo o njem zelo malo. Imajo ga namreč za najmočnejšega človeka na svetu. Njegov konjiček je rokoborba v prostem slogu in v tej stroki zadnje čase kar po vrsti odpravlja vse svoje nasprotnike.

Pravijo, da ima nadnaravno moč. Uprizorili so že nekaj nastopov, v katerih je po več nasprotnikov odpravil drugače za drugim brez oddiha. Nekeč je stavil, da bo sam poletnil z mesta štiri polne avtobuse potnikov in je stavo tudi dobil. Odleje ga spremlja naziv najmočnejšega človeka Amerike in sveta. Z nastopi zasluži kupe denarja.

Sedaj je Anton Baričević na Japonskem, kjer nastopa kot rokoborec in atlet. Ena izmed točk njegovega programa je bilo tudi dviganje drevesnega debela, na katerega se je obesilo hkrati 20 Japoncev.

V Malem Lošnju so ponosni na svojega rojaka. Njegova mati je povedala, da tehtala 204 kg, da poje za zajtrk jajčno jed iz 20 jajc (in to v teh časih!!), a za kosilo in večerjo po 4 kg mesa in še kaj povrhu, kar seveda še zalije z nekaj litri dobrega vina, če hoče obdržati kondicijo.

Mati Rozalija je še pripovedovala, da je bil Toni že pri 16 letih od sila močan. Prinašal ji je iz gozda cela drevesna debela, ki so tehtala tudi čez dvesto kiloaramov. Nosil je hkrati po štiri vreče cementa in še sodček piva povrhu.

Japonska turneja gre h kraju, dogovoril pa se je že za podobno po Evropi. Nastopal bo v ringih po Franciji in Italiji, nato pa bo prišel na obisk tudi k domačim na Lošnje. Stara Rozalija se že zdaj pripravlja, da bo svojemu junaki svinu kar najbolje postregla. Pravi, da bo morala kupiti krožnike posebne velikosti, če bo hotela skuhati hkrati dovolj tistih jedi, ki jih je Toni še kot mladenič najraje jedel.

(Po »Jadrana«)

Verižna sleparija

Kakor smo že pisali, se je tudi na našem področju spet pojavila tako imenovana verižna igra. Poteka tako, da nekdo dobi pismo s petimi naslovi. Na prvi naslov mora poslati 100 din in poslati potem tudi 4 pisma z enako vsebino svojim 4 znancem. Vsebinska pisma obljublja naslovnikom velike vsote denarja, če bodo sodelovali v tej igri. Začetniki takih verižnih iger so zelo spretni goljufi, ki žele na lahek način zaslužiti večje vsote denarja. Pri tej igri ima običajno dobiček le prvi ali morda še nekaj naslednjih, medtem ko ostanejo vsi ostali brez obljubljenega denarja (in tudi svojega), ker se igra enkrat mora prekiniti. Začetniki teh iger v pismu napišejo, da bi zabrisali sled, da se je ta igra začela v neki drugi državi (na primer Zahodni Nemčiji). Igrajo se naslednja predvsem mladina, pa tudi nekateri odrasli. Dolžnost vsakega, ki dobi tako pismo, je, da igro prekine in odnese pismo

na najbližjo postajo ljudske milice. To je v dobro vsakega posameznika, ker bo sicer le zapravil denar, ki ga je težko prislužil, dobil pa ne bo nič. S takim dejanjem pa bo tudi pripomogel, da bodi ogoljufi prejeti zaslužen kazni. Kot smo že omenili, naj bo posebno pozorna mladina, pa tudi učitelji in profesorji naj mladino opozarjajo, da ne bo nasledela »verižnim« goljufom.

Prerokovanje

Pred vojno v Ribnici. Avtomobili z nemškimi »turisti« so večkrat prihajali v trg, »turisti« pa so obrali vse gostilne, pili in poizvedovali. Stari J. se jim je le mogel, priključil in se spuščal z njimi v dolge razgovore.

Nekoč se takole pogovarjajo, ko pravi nek Nemec: »Poslušajte, že veliko sveta sem prevozil, toda tako slabih cest, kot jih imate v Jugoslaviji, še nikjer nisem videl...«

Stari J. se zamišljeno počehlja za ušesom, skrne iz kozarca in počasi pravi: »Ja, hm, veste, na teh cestah se bo zlomila slovita os Tokio—Rim—Berlin!«

Prerokovanje, za katero bi bil starček takrat skoraj tepen, se je čez nekaj let uresničilo, toda tega ni več doživel...

Sesalnik za prah v novi rabi

Neka britanska tovarna zatrjuje, da je njen novi sesalnik za prah doslej najbolj vsestransko uporaben gospodinjski aparat. Z njim je mogoče čistiti stanovanje in konje, laščiti in strgati parket ter čistiti in nadišavljati zrak v stanovanju. S posebnim vložkom lahko lastnik takšnega aparata z oljnato barvo prepleksa opremo v stanovanju in pobeli stene ali pa s kemikalijo uničuje rastlinske zajedavce na domačem vrtu. Seveda aparat tudi suši lase, opravlja vlogo ventilatorja, s preklopom pa hladi ali ogreva sobo.

Za zdravje na vročem delovnem mestu

Mnoge dejavnosti spremljajo tako imenovane poklicne bolezni. Medicinska znanost mora ugotoviti kar največ o razmerah, v katerih delajo ljudje, in o vplivu ter razmer na človeški organizem. Blizu Rdečega morja na južnem koncu Izraela kopljejo rudarji bogato bakreno rudo. Medicinski strokovnjaki so proučevali v teh rudnikih ne le delovne razmere v ožjem pomenu besede, temveč tudi vpliv razmeroma zelo toplega podnebja na zdravje zaposlenih ljudi.

Zdravniki so rudarjem merili krvni pritisk pred delom in po njem, jemali so jim kri za natančno analizo, z občutljivimi instrumenti so ugotavljali množično izgubljene tekočine pri delu (znojenje) v suhem in vročem zraku ipd.). Pri tem so delali tudi po najnovejših metodah: z radioaktivnimi izotopi natrija, kalija in broma so natančno izmerili mno-

žino soli, ki jo je med delom izločil rudar iz svojega organizma.

Ugotovitve teh raziskav naj bi pripomogle, da bi medicinska znanost kar najbolj zaščitila zdravje rudarjev pri delu v krajih z zelo toplim podnebjem, hkrati pa zagotovila pogoje za večjo proizvodnost. Če bo to uspelo izraelskim medicinskim raziskovalcem, utegnejo njihove ugotovitve postati dragocena pomoč milijonom ljudi v deželah z vročim podnebjem zaradi tropskega sonca.

FUNKCIJA

- Jurček, zakaj se tako pozno vračaš iz šole?
- Veš, mama, opravljal sem važno funkcijo.
- Kakšno pa?
- Po končanem mladinskem sestanku sem nosil stole nazaj v razrede.

Ostap si je na golo nogo obul rdeče čevlje, se sprehodil po sobi in začel: »Čez katero mejo ste prišli? Čez poljsko, finsko, romunsko? Vsekakor draga zabava! Neki moj znanec je pred nedavnim prišel čez mejo. V Slavuti živi, na naši strani, starši njegove žene pa na drugi. Zaradi neke družinske zadeve sta prišla z ženo navzkriž, ona je iz zamerljive družine. Pljunila mu je v rilec in jo pobrala čez mejo k staršem. Moj znanec je zdržal tri dni sam in sprevidel, da ne bo šlo: obeda ni, v sobi je umazano. Tako je sklenil pobotati se. Ponoči se je splazil ven in jo mahnil čez mejo k tASTU. Pri tem pa so ga zgrabili obmejni stražniki, ga obtožili, ga zašili za šest mesecev, potem pa še izključili iz sindikata. Pravijo, da je zdaj žena pribežala nazaj, trapa, mož pa sedi v luknji... Nosi mu pakete... Ali ste vi tudi prišli čez poljsko mejo?»

»Častna beseda!« je izmumljal Hipolit Matvejevič. Začutil je nepričakovano odvisnost od zgovornega fanta, ki mu je stal na poti do briljantov. »Častna beseda, ruski državljani sem. Konec koncev vam lahko pokažem legitimacijo...«

»Pri sodobnem razvoju tiskarstva na Zahodu je ponarediti sovjetski potni list takšna malenkost, da je o tem smešno govoriti... Neki moj znanec je prišel od tega, da je tiskal celo dolarje. Ali vam je znano, kako težko je ponarediti ameriške dolarje? Papir

ILF IN PETROV

Dvanajst stolov

10

imajo takšen, veste, raznobarna vlakna. Potrebno je imeti tehniko v mezinu. On jih je srečno razpečeval na moskovski črni borzi. Potem se je izkazalo, da jih je njegov ded, znan trgovec z valuto, v Kijevu kupoval in prišel na boben, ker so bili dolarji vsi ponarejeni. Tako se tudi vi s svojim potnim listom lahko opečete.«

Hipolit Matvejevič je bil besen: namesto da bi odločno iskal briljante, sedi v smrdljivem hišnikovem brlogu in posluša čvekanje mladega širokoustneža o temnem početju njegovih znancev. Toda oditi si ni upal. Prevzel ga je silen strah ob misli, da bi mladi neznanec raztresel po vsem mestu novico o povratku bivšega plemiča. Tedaj bi bilo vsega konec, morebiti bi ga celo vtaknili pod ključ.

»Vendarle pa nikomur ne pravite, da ste me videli!« je poprosil Hipolit Matvejevič, »Mogli bi res misliti, da sem emigrant.«

»To! To je genialno! Predvsem aktiv: živi emigrant, ki se je vrnil v rodno mesto. Pasiv: preplašen je ob misli, da ga bo prijela GPU.«

»Pa saj sem vam že tisočkrat povedal, da nisem emigrant!«

»Kdo pa ste? Čemu ste prišli semkaj?«

»No, prišel sem iz mesta N po opravkih.«

»Po kakšnih opravkih?«

»Po zasebnih.«

»In po vsem tem trdite, da niste emigrant...? Neki moj znanec je prav tako prišel...«

Ko ga je Bender s svojimi zgodbami o znanih napravil v obup, se je Hipolit Matvejevič vdal, videč, da ga ne bo ugnal.

»Dobro,« je rekel, »vse vam razložim.«

»Konec koncev bo brez pomočnikov težko šlo,« je prešinilo Hipolita Matvejeviča, »in zdi se mi, da je premeteneč in pol. Takšen bi mi bil lahko v prid.«

Šesto poglavje BRILJANTNI DIM

Hipolit Matvejevič je snel zašephani kastorec in si razčesal brke, da je iz njih ob dotiku glavnika hkrati prhnila kopica električnih isker, se odločno odkašljaj in zaupal Ostapu Benderju, prvemu, ki mu je prekrizal pot, vse, kar je iz taščinih besed vedel o briljantih.

Ob pripovedovanju je Ostap nekajkrat planil pokonci in, obrnjen k železni peči, zanosno vzklikal:

»Led se je premaknil, gospodje potrotniki! Led se je premaknil!«

Ze čez eno uro pa sta oba sedela za majavo mizico in, opirajoč se z glavo drug ob drugega, brala dolg spisek dragotin, ki so nekoč krasile taščine prsi, prste, vrat, ušesa in lase.

Hipolit Matvejevič si je kar naprej popraviljval nihajoči ščipalnik in s podarkom našteval:

»Tri nize biserov... Dobro pomnim. Dva po štirideset biserov, eden pa, velik sto deset. Briljantem obesek... Klavdija Ivanovna je trdila, da je vreden štiri tisoč, staro delo...«

Potem so prišli na vrsto prstani: ne zaročni, debeli, okorni, ceneni, ampak tanki, lahki, z vdelanimi čistimi, sijočimi briljanti; težki, oslepljujoči obeski na uhanih, ki so metali na malo žensko uho razobarven sij; zapestnice v obliki kač s smaragdnimi luski; zaponka, ki je veljala toliko kot

pridelek s petsto desjatin; biserna ogrlica, ki bi jo zmogla samo znamenita operetna primadona; krona vsega je bil diadem, vreden štirideset tisoč.

Hipolit Matvejevič je pogledal okrog sebe. Po temnih kotih zasmrajdenega hišnikovega stanovanja se je svetlikala in drgetala smaragdna jesenska svetloba. Pod stropom je visel briljanten dim. Biserne ogrlice so se valile po mizi in skakljale po tleh. Dragoceni privid je prešinjal sobo.

Razburjeni Hipolit Matvejevič se je ovedel šele ob Ostapovem glasu:

»Izbor ni slab. Kamni, vidim, so z okusom izbrani. Koliko je bila vredna vsa ta kolobocija?«

»Sedemdeset, petinsedemdeset tisoč.«

»Hm... Se pravi, da je sedaj vredna poldrug sto.«

»Mar res tako mnogo?« je vzradoščen vprašal Vorobjaninov.

»Ne manj. Vendar, dragi tovariš iz Pariza, se pod nosom obrišite za vse to!«

»Kako naj se obrišem?«

»Z robcem,« je bil Ostapov odgovor, »kot so delali pred dobo zgodovinskega materializma. Iz te moke ne bo kruha.«

»Kako da ne?«

»Poglejte! Koliko je bilo stolov?«

»Dvanajst. Oprema salona.«

»Vaša oprema salona je verjetno že zdavnaj zgorela v pečkih.«

Vorobjaninov se je tako prestrašil, da je pri pričel vstal.

»Mirno, le mirno! Za stvar se bom zavzel jaz. Seja se nadaljuje. Mimogrede: skleniti morava majčken dogovor.«

Hipolit Matvejevič je s težko sapo prikimal in s tem izrazil soglasje. Tedaj je Ostap Bender začel postaviti pogoje:

»Če zaklad prodava, dobim jaz kot neposredni udeleženec podjetja in tehnični vodja šestdeset odstotkov, socialnega zavarovanja pa četudi ne plačate zame. To mi je vseeno.«

Hipolit Matvejevič je pobledele.

BRANKO ČOPIC:

Oslovska leta

Zaradi Boba Pujsa in tistega oglasa smo spet potegnili kratko, brž ko se je perfekt vrnil: kaznovani smo bili z odvzemom nedeljskega kosila.

Tako nam je torej splavalo po vodi znamenito nedeljsko kosilo s pečenko in potico. In zaradi koga vse to? Zradi tiste nadičkane sneti, tistega pobalina, tistega Boba Pujsa! Ah, le zakaj ni pri nas tigrov, nosorogov in udavov, da bi pokončili tega največjega capina vseh časov!

Po štoriji s svinjakom in oglasom je Bobo postal prefektov ljubljencek.

Recimo, na hodniku ali v spalnici nastane hrušč in trušč. Pridrvi prefekt in že s praga zavpije:

— Bobo, kdo nori?

— Dule Dabič, prosim, se je pretepal z Milanom in sta prevrnila stol. — Seveda sta Dule in Milan. »Nevestica« pri prič kaznovana, naša jeza na Pujsa pa zraste še ja eno stopinjo.

Nekega jutra mi je Krsto bolna skrivnostno pošepnil:

— Čisto mogoče, da bo danes slovanski bog Perun strelal svojo jezo nad grešno glavo Boba Pujsa.

— Kako to veš?

— Sanjalo se mi je nekaj takega.

Kadar Krsto kaj takega »sanja«, je kot pribito, da si je zmisli kakšno potegavščino. Zato sem komaj čakal ure našega profesorja matematike Periča, ki smo mu rekli Perun Gromovnik.

Tik pred začetkom njegove ure se je Krsto nekaj dolgo motal okrog Boba in njegove klopi. Naposled vstopi Perun in že od vrat zagrmí:

— Zvezke na klop, da vidimo domače naloge. Odprli smo torbice, tudi Pujs odpre svojo, tisti trenutek pa »frrr!«, iz torbice je zaprhutal vrabec in sfrfotal proti zaprtemu oknu.

— Aha, drži ga! — zavpije Krsto Bolha in v hipu je nastal tak direndaj, vrišč in zmešnjava, da se je vse treslo. Celo strogi Perun je z ravnilom v roki posegel vmes.

— Aha, le po njem! — ga je spodbujal Baja. Vrabca smo naposled ujeli in po Perunovem ukazu svečano spustili skozi okno. Sele tedaj je Perun stopil k preplašenemu Bobu in zagrmel:

— Na dan z nalogo, hrabri lovec!

Se pred začetkom ure je ležal Bobov zvezek odprt in pripravljen za pregled, toda — strah in groza — med skakanjem po klopeh za vrabcem je nekdo stopil s širokim gumijastim podplatom ravno na tisto stran z nalogo in pustil na njej črn odtis, podoben križanki.

— Aha, tako torej paziš na zvezek! — grmi Perun. — Stopil si na zvezek, ko si plezal po vrabca, ne?

Pujs se ves osupel opravičuje in jeclja, toda izkazalo se je, da ima čevlje z gumijastim podplatom in to je bilo profesorju dovolj.

— Če že koza, ne laže rog! Vidiš, da so podplati tvoji.

Ko je zazvonilo odmor, me je Krsto Bolha potegnil v kot in vzdignil nogo.

— Kot vidiš, imam tudi jaz gumijaste podplate, — mi je prekanjeno pomežiknil, — če pa jih še malo namažeš s črno pasto, odlično tiskajo.

— Ti si torej tisti? — sem zinil.

— Molči, — me je dregnil.

Prišel je tudi De-De-Ha in zaskrbljeno dejal:

— Ko bo Perun prefektu povedal tole z vrabcem, mi kazen ne uide. Kako naj dokažem, da nisem imel nič zraven?

Toda v kaši se je znašel še isti dan med veroukom.

Nekaj dni poprej nam je katehet razlagal, da je bog »troedin«, to je, da združuje v sebi tri osebe: boga očeta, boga sina in boga svetega duha. Danes je spraševal prejšnjo lekcijo in je pravega poklical Duleta.

— Dabič, povej nam, kakšen je bog.

De-De-Ha počasi vstaja, ker nima pojma o tem, kakšen je bog, zakaj prejšnjo uro je z Bajejem »fucal«. Zato se v zadregi obrača k nam in sika:

— Sepetajte!«

Kako vraga, ko pa je gluhi! Vendar se sklanjamo naprej in zlogujemo: — Tro-e-din!

De-de-Ha se odkašlja in glasno blekne:

— Gospod katehet, bog je priličen! (Namesto »triličan« — troedin — je slišal »priličan«.)

— Kaj? — grozeče zagrmí s katedra.

(Nadaljevanje)

GORA

Rešitev v turizmu

Precej časa je preteklo, da smo lahko izpolnili obljubo Gornikom, da jih obiščemo. Pot sicer ni dolga, toda v tej hudi zimi precej tvegana. Sedaj, ko smo se cepili proti gripi, smo takle skok skozi napol zmrznjen zimskopomladanski dan kajpak lahko tvegali.

V Sodražici smo se ustavili pri Majoliki, da smo se malo otajali, kajti avtomobil ni bil ogrevan in je bilo v njem za nekaj stopinj bolj mrzlo kot zunaj. Odlično kuhano vino nas je kmalu spravilo v red; poiskali smo še Korla, ki naj bi bil za vodiča od Vagovke naprej po Gori, in se pognali po pomrznjeni cesti v klanec. Šolarji iz Sodražice so imeli ta dan športni dan, pa smo srečavali učence, ko so se kar s sanmi in smučmi spustili po cesti navzdol, ne da bi pomislili na morebitno nevarnost.

Gorniki so si pot »v svet« — do Vagovke, še pravočasno preorali, ker je sneg kmalu potem zmrznil. Nekako smo se »primetali« do Petrincev (ali kako se že vas imenuje), in se ustavili pri dolgoletnem funkcionarju Pečku...

Pripovedoval nam je o življenju na Gori, kako so odrezani od sveta, posebno pozimi, ko človek nima kaj početi. Sicer se precej ukvarjajo s suharobarstvom, toda pozimi še do lesa ne morejo in bolj malo delajo.

Pred letom dni so dobili televizor, ki pa se jim je pred kratkim (ko je potekla garancija) pokvaril, sedaj pa čakajo, da ga bodo nekako spravili v red. Takrat je bilo ob večerih v klubski sobi precej živahno, saj je prebivalcem pomenil televizor edino razvedrilo. Najbolj všeč so jim bile odaje Spoznavajmo svet in domovino.

Pa mladina? Te v njihovih vaseh skoraj ni več; večinoma so mladi ljudje odšli v svet, za kruhom, ki jim ga skopa gorniška zemlja tako tanko reže. (Pred leti sem bil nekaj dni pri prijatelju na Gori, ko so ravno pospravljali žetev. Taka borna žetev, da jim je komajda povrnila zrnje, truda pa sploh ne...)

Tak je gorniški svet, zemlja je

revna in skopa, vendar lepa, da bi človek z veseljem preživel nekaj dni dopusta tam. Posebno poleti se človeku odpira čudovit razgled daleč naokrog, tja do gorenjskih planin...

Tov. Peček je dejal, da je za njih, za Goro, edina rešitev turizem; pokazati imajo kaj! Nedaleč od Ravn so Kadice s prelepimi sapovi in redkim, edinstvenim rastlinstvom. Nedaleč je Travnica gora, pozabiti pa ne smemo gorniških razgledov, odličnega televizijskega sprejema, gorskega zraka in sijajnih smučišč pozimi!

Od Vagovke do Travnice gore bi bilo treba urediti cesto, ki bi odprla preko Gore in Raven pot na

Gora, na desni nova šola

Notranjsko. Če vse to upoštevamo in če še dodamo nekaj zanimivih turističnih točk v Loškem potoku, ki bi jih veljalo urediti, vidimo, da lahko na tem koncu ustvarimo verigo turističnih postojank, ki bi jih turisti, domači in od drugod, radi obiskovali, saj

bi jim nudile dovolj razvedrila in naravnih lepot. Le-teh imamo dovolj, le izkoristiti jih ne znamo.

To je gorniški problem, kako obdržati mladino doma in kako odpreti njihove sicer lepe kraje svetu...

F. G.

OBISK V SMREKI

Le še slabe tri tedne je manjkalo do uradnega, koledarskega začetka pomladi, kljub temu pa je po gozdovih in košenicah ob cesti ležal še visok, od toplote že skoraj skristaliziran sneg. Loški potok se je bleščal v skoraj pomladanskem soncu in človek bi lahko slekel suknjo, zavihal rokave in se prepustil toplim žarkom, ki smo jih skoraj pet mesecev pogrešali...

Oglasili smo se na Smreki, obratu lesnoindustrijskega kombinata INLES, in se pogovorili z obratovodjo Jožetom Košmrljem o delu in težavah, s katerimi so se borili to zimo pri njih.

Čeprav jim ni manjkalo surovin, je dejal, jih zima pri izpolnjevanju plana močno ovira. S čiščenjem snega na skladišču opravijo navadno pol delovnega dne!

Na Smreki les žagajo in ga predelujejo. Izdelujejo predvsem različne stole in mizice. Izdelke so doslej izvažali v glavnem v ZDA in druge dežele, letos pa je nastal precejšen zastoj zaradi po-

ostrenih trgovinskih odnosov. Trenutno delajo drobne predmete za potrebe gospodinjstva. S temi izdelki pa ni moč polno zaposliti vseh delavcev v mizar-skem obratu (na Smreki je zaposlenih okrog 155 ljudi).

Zadnje čase preusmerjajo so-

darno v zabojarstvo. Letos bodo izdelovali še oboje, prihodnje leto pa bodo že opustili izdelovanje sodov.

Zaradi visokega snega in dolge zime bodo občutili pomanjkanje lesa, predvsem bukovine, maja in junija...

DENACIONALIZACIJA

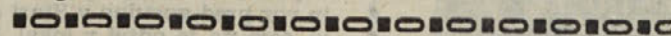
Prejšnjo soboto se je sestal svet za družbeni plan in finance občinskega ljudskega odbora Ribnica. Obravnavali so nekatere zadeve splošnega ljudskega premoženja in nacionalizacije na območju občine, prošnje za znižanje davščin od kmetijstva ter prošnjo Opekarne za oprostitev plačila dopolnilnega proračunskega prispevka.

O vprašanih SLP, menjavi zemljišč med zasebniki in KZ itd. bo dokončno odločal še občinski ljudski odbor. Dalj so se zadržali ob prošnji za vrnitev nacionaliziranih hiš (ali poslovnih prostorov). Zadnje čase se sploh opaža težnja, da želijo nekdanji lastniki nacionaliziranih hiš ali delov hiš le-te dobiti nazaj. Pri tem je treba biti posebno previden in je treba vsako prošnjo temeljito

preučiti. Nekateri so se obračali že na pristojne republiške in celo zvezne komisije! Dve prošnji je zvezna komisija ugodno rešila, čeprav sta bili na vseh prejšnjih stopnjah zavrnjeni. V enem od obeh primerov je stvar zelo zapletena: gre za trgovski lokal, v katerega je podjetje investiralo milijon 800 tisoč dinarjev in ga sodobno uredilo — sedaj pa je vrnjen lastniku! Nekdo drug bi rad nazaj lokal, ki je tudi prenovljen — da bi pobiral najemnino... (Mimogrede: Večkrat pristojni organi precej površno rešujejo take prošnje in pride do različnih nepravilnosti. Občinski ljudski odbor je izdal odločbo, da se vrne stanovanjska hiša sestri nekdanje lastnikove žene, in to večstanovanjska hiša, ki jo je pričela občina popravljati! Odločba je bila izdana pred skoraj dvema letoma, vendar je občina že tedaj precej investirala v hišo, doslej vsega skupaj 11 milijonov. Kasneje so ugotovili, da gre za pomoto: stranka ima namreč pravico samo do enega stanovanja!). Zakaj torej nacionalizacija, če potem vračamo nekdanjim lastnikom, in to celo že prenovljene, izboljšane hiše?

Svet je razpravljal tudi o prošnji Opekarne za oprostitev plačila dopolnilnega proračunskega prispevka. V podjetju imajo nizke osebne dohodke, z izjemo upravnega osebja, proizvodnja pa je slaba, predvsem zaradi vremenskih neprilic. Prispevka so bili oproščeni že lani. Svet je predlagal, naj bi prošnji ne ugodili, o čemer pa bo dokončno odločil ljudski odbor.

Spomeniška kronika

življenja. Leta beže, ljudje umirajo in pozabljajo, globoko v nas vseh, ki smo živeli pred dvajset in več leti, pa živi spomin, trpek, boleč, hkrati pa ponos in zavest, da smo vse to preživeli, prestali, ponos na vse, kar imamo danes in za čemer hrepenimo... Bolj kot vse drugo pa nas na to spominjajo številni spomeniki in spominske plošče, ki so hkrati tudi opomin prihodnjim rodovom...

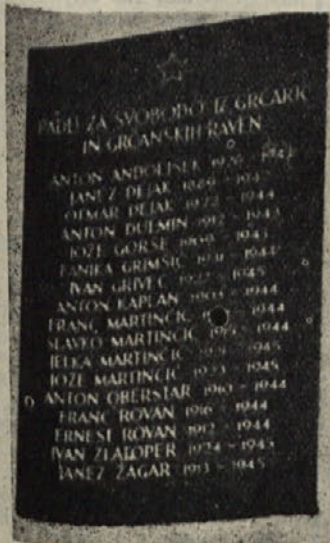
V rubriki »Spomeniška kronika«, ki bo v začetku občasna, kasneje pa stalna, bomo objavljali fotografije spomenikov in plošč s kratkim komentarjem, kdaj, kje in zakaj je bil postavljen...

22. julija 1960 v Grčaricah. Praznično vzdušje, množica od

pričakovanja vznemirjenih ljudi. Ob 19-letnici vstaje je bil v Grčaricah odprt nov kulturni dom, odkrili pa so tudi spominsko ploščo 17. padlim vaščanom... To je bil za malo vas pomemben dogodek, saj so se tako vsaj delno oddolžili spominu sovaščanov, ki so v borbi, v internaciji ali v zaporih dali življenja za svobodo. Kljub lepemu, sončnemu dnevu je bilo marsikateremu prebivalcu Grčaric in Grčarskih Raven tesno pri srcu, ko se je spomnil pokojnika. Zdaj pa jih že poltretje leto spominja na tisti usodni čas, na tiste strašne dni, na kri in trpljenje, pa na sedanjost, seveda, ki je ne bi bilo, če ne bi bilo toliko žrtev...

vec

Dvajset let bo kmalu, ko je bilo pokončano veliko zlo, dvajset velikih, nepozabnih let preobrazbe, preporeda, novega

Pustovanje v Grčaricah

Pustni dnevi in ribniški karneval so za nami, pa se vseeno še malce ozrimo nazaj na te dni. Pustni običaji, ki so v navadi že od davnih dni, so se do letošnjega »praznika norcev« tudi v Grčaricah še kar lepo ohranili. Vsako leto, se je pustno rajanje zaključilo s precejšnjim sprevedom »pogrebcev«, ki so Kurenta pospremili na njegovi zadnji poti. Na teh pustovanjih ni manjkalo šal in veselega smeja, ki

vsakemu delovnemu človeku koristi po napornem in enoličnem delu.

Tudi letos je množica maškar in pustnih šem že teden dni pred pustom kolovratila po vsi. Vaščani so se smejali in spraševali, kdaj bo pustna zabava, ki jo je prejšnja leta vedno priredila organizacija SZDL v kulturnem domu, pa niso vedeli odgovora. Človek vedno ne more biti resen in si zaželi tudi malce razvedrila,

posebno v teh pustih zimskih dneh. Bilo pa ni niti prireditve v dvorani, niti tradicionalnega »pokopa« Kurenta. Ljudje so negodovali, češ kaj je vzrok, da se je opustila ta navada.

V bodoče bi bilo prav, če bi se odgovorne organizacije v take namene bolj pripravile. Sestavile naj bi pripravljalni odbor, ki naj bi te stvari tudi izvedel. Zaželjeno pa bi bilo, da bi tudi vaški gostilničar svoje prireditve bolje organiziral in pripravil kot do sedaj.

Nikar ne pustimo, da bi ti lepi stari običaji utonili v pozabo.

Norbert Černe

Krmilnice v pomoč ali vabo?

Letošnja zima je napravila precejšnjo škodo med divjadjo, pa tudi ljudem ni kdo ve kako prijetna. Veliko ljudi pomaga divjadi, jo krmi ali kako drugače pomaga. Marsikje vidimo tudi krmilnice za ptice. Nekateri (predvsem otroci) pa uporabljajo krmilnice za vabo; ptice potem streljajo s fračami ali celo z zračnimi puškami! Mislim, da vsi vedo, kako koristne so ptice, ko obirajo na sadnem drevju mrčes. Zakaj jih potem uničujejo?!

H. T.

Gostilna pa taka

Kulturno prosvetno društvo Dolga vas je v nedeljo gostovalo z igro v Livoldu. Po predstavi smo se malo ustavili v gostilni. Nemalo smo bili presenečeni, ko nismo mogli dobiti sendvičev, češ da nimajo kruha. Malo kasneje smo vprašali za črno kavo, pa so nam povedali, da je sploh nimajo. Če imajo plače, jih nismo vprašali!

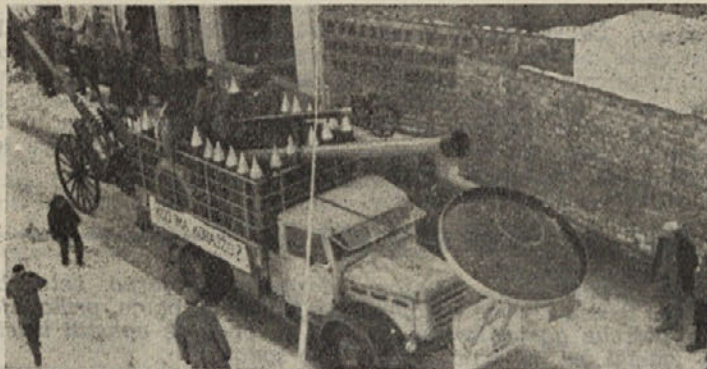
Grajš

VLAK V VPREGO

Na železniški progi med Lipovcem in Staro cerkvijo je preteklo soboto ob 21.40 trčil vlak v vprego, last Stanka Kluna iz Nemške vasi. Klun, ki je prav ta dan dopolnil 42 let, je pustil konja in voz pred gostilno v Stari cerkvi, sam pa je odšel v lokal. Medtem pa je konj odpeljal voz po progi proti postajališču Lipovec. Na približno pol poti se je konj obrnil in peljal spet po progi proti Stari cerkvi. Med tem ga je dohitel vlak. Lokomotiva se je zalelela v voz in ga vrgla s proge, konj pa se je odtrgal in ostal nepoškodovan.

Po nesreči pobegnili

Predpustni ponedeljek zvečer okrog osmih je avtomobilist Jože Meden podrl z izposojenim avtomobilom na mostu v Goriči vasi pešca J. Čampa iz Nemške vasi in mu poškodoval nogo. Vozil je po levi strani, po nesreči pa je pobegnili. Namesto da bi ponesrečenca pomagal. Organi LM so ga kmalu dobili.

KDO IMA KORAJŽO? Ribniške oborožene sile na letošnjem pustnem karnevalu. Rakeete, topovi, najmodernejši radarji... Razo-rožitev, problem, ki se vleče že od takrat, ko je človek uporabil prvo orožje — kamen. Kamnov sedaj ni več, ampak nekoliko bolj moderna orožja, s čimer je problem še večji... Kdo ima korajžo? Ne Vzhod, ne Zahod, oba se bojita, milijoni pa trepetajo, kajti vsak trenutek lahko kdo dobi »korajžo«...

»Gusarji« iz Prigorice s svojo ladjo MARS na ribniških ulicah.

Sreda je bila v znamenju joka — pokopavali so siroto Naceta Kurenta. Na znamenitem ribniškem mostu so se poslednjič poslovili od njega in ga za eno leto »pokopali« v ne pregloboki Bistrici. Kurenta ni več, Kurent je umrl, naj živi Kurent! (Kar se pa ribniškega konja tiče — tistega, ki je imel zelene naočnike in je jedel oblance — praviijo, da ni bil kljuse, da je bil rejen! Toda, prosim, kako naj bo rejen, če je pa oblance jedel in potem od lakote poginil!...)

Foto Mohar

Pust v Starem logu

Letos so počastili pusta v Starem logu na poseben način. Na pustni torek se v vasi razen naših semljenih šolarjev ni pokazala nobena maškara.

Zvečer so se v gostilni menili, da bodo vsem neporočenim pripravili slavnate može in žene. Kakor mi je znano, dobi slavnatega moža ali ženo tisti, ki se je nameraval poročiti v predpustu, pa se ni. »Prireditelj« pa so si sposodili celo vdovo, ki je pred leti na tragičen način izgubila moža. V sredo zjutraj smo našli na kostanju pred njenim stanovanjem grdega slavnatega moža. Nekdo se je celo »posalila« in dejal njeni hčerki: »Glej, to je pa tvoj ata!«

Veseljaki verjetno niso pomislili, koliko bolečin so ji s tem povzročili. Pomislili naj bi, kako bi bilo njim, če bi jim nekdo namesto umrle ljubljene žene postavil v nadomestilo slavnato!

Mislim, da je to dejanje vredno vse graje.

J. R., Stari log

Urednikova pošta

Peš po rešilca

TOV. UREDNIK!

Že dalj časa se nismo oglašili iz Poloma v našem tedniku. Naj torej napišem nekaj besed kritike, pa tudi pohvale. Zgodilo se je 13. februarja ob treh zjutraj. Z. J., mož no-sečnice, me je prebudil in dejal, da bi bilo treba poklicati babico. Pomislimo: Polom-Kočevje — 14 km nepluzene ceste! Kako naj pokličemo nujno pomoč, ko pa nimamo telefona? Svetoval sem mu, naj naprosi žensko iz vasi, ki je pripravljena pomagati, ko pa bo dan, bomo poklicali babico iz Kočevja.

Ženska, ki se spozna na te reči, je pomoč odklonila, češ da se boji, da bi jo kdo prijavil.

Ob 5.15 je spet prišel k meni in me prosil, naj grem po babico in rešilca. Ker je bilo nujno, nisem mogel več odrediti. Ob pol šestih sem jo mahnil peš po nepluzeni cesti proti Kočevju, gazil sneg do kolena in prišel na cilj ob 8.45. Poiskal sem babico in dobil rešilni avto.

Iz Kočevja smo krenili okrog 11. ure. Cesta proti Strugam je bila že spluzena, proti Polomu pa še ne, tako da z avtomobilom ni mogel v vas (pet in pol kilometrov!) Ker je iz Vrbovca do Poloma po stezi le dva km, je babica Radetova šla peš od tam, da je še lahko pomagala porodnici.

Zakaj ni bila cesta v Polomu, ki šteje okrog 110 prebivalcev, redno pluzena? Naj človek umre kot žival, predno pride pomoč? V Polomu smo nato naj bi bila vsaj cesta vedno prevozna! — Tov. Radetovi pa najlepša zahvala za njeno požrtvovalnost, ko je gazila sneg skoraj v celo dva kilometra daleč!

Tone Hočevnar, Polom

Drobne novice iz športa

Dvigalci uteži TVD Partizan Kočevje bodo dobili v goste v soboto, 9. t. m. dvigalce TVD Partizan Celje-mesto. Prijateljski dvoboj bo v telovadnici Šeško-vega doma. Podrobnosti o tek-movanju bodo razvidne iz oglas-nih plakatov.

Po uspešnem tekmovanju na Ježici so povabljeni dvigalci ute-ži TVD Partizan Kočevje na pri-jateljsko tekmovanje v Velenje. Spoprijeli se bodo s tamkajšnjim TVD Partizan Rudar. Dan sreča-nja še ni določen. Še ta mesec bo povratno tekmovanje v Ko-čevju.

V drugi polovici meseca bo v Delnicah prvi del medobčinskih športnih iger Kočevja in Gorskega Kotara. Tu se bodo srečale reprezentance občin Delnice, Vrbovsko, Čabar, Ogulin in Kočev-je. Tekmovanja tega dela iger bodo zajela smučarske teke in skoke ter alpske discipline, namizni tenis in šah. V zimskih športih bomo verjetno šibkejši, upamo pa na uspeh v namiznem tenisu in šahu.

Zamrznjeni traktorski deli in gnojila

Kmetijsko gozdarsko posestvo Kočevje ima 3 traktorje ferguson 65. To so veliki traktorji, ki jih uporabljajo za globoko in setveno oranje. Njihova storilnost je ob-čutno večja kot pri manjših trak-torjih.

Dva izmed traktorjev pa sta za-radi okvar stala okoli 6 mesecev, ker zanju ni mogoče dobiti rez-ervnih delov. Traktorji so nam-reeč uvoženi, rezervnih delov zanje v Jugoslaviji ni, uvoz delov pa je otežkočen. Na posestvu menijo, da bi moral rezervne dele poskrbeti tisti, ki jim je traktorje prodal, to je Agrotehnika. Manjkajoče dele so pred kratkim sicer nadomestili z deli, ki jih je izdelal »Agro-stroj«. Skoró gotovo pa je, da ti deli ne bodo mogli v popolnosti zamenjati originalnih. Nujno je, da se nakup ali proizvodnja rez-ervnih delov za te traktorje uredi (podobne težave imajo tudi drugi lastniki teh traktorjev). Če se bodo okvare namreč zaradi za-silne rešitve nadaljevale, oziroma če lastniki traktorjev ne bodo do-bili potrebnih traktorskih delov, potem bodo traktorji predstavl-jali za lastnike le kup starega in drago plačanega železa — potroš-niki pa se bomo spet spraševali, zakaj so kmetijski pridelki dra-gi...

Podobne težave ima posestvo tudi z nakupom umetnih gnojil. Naročilo jih je prav tako pravo-časno pri Agrotehniku — vendar jih ne dobivajo v zadostni koli-čini, razen tega pa še v drugem sestavu se pravi takca, ki za našo zemljo ne odgovarjajo najbolj. Razen tega bi morali nekatera gnojila že trositi, pa jih še niso dobili. Zapeljajajo z oskrbo umet-nih gnojil so nastali spet zato, ker ima tovarna, ki gnojila proizvaja, težave z uvozom nekaterih suro-vin. Tudi ta težava bo prav go-tovo slabo vplivala na naše kme-tištvo.

K sodelovanju na rednih šport-nih medobčinskih igrah Kočevja in Gorskega Kotara se je pri-javila tudi občinska zveza za te-lesno vzgojo Ribnica. Ker se bo s tem razširil program iger, bodo o tem razpravljali na prihodnji seji akcijskega odbora iger, ka-terega sedež je v Delnicah. Na to sejo bodo povabljeni tudi za-stopniki Ribnice.

Odbojkaši TVD Partizana Ko-čevje so ostali v II. republiški li-gi, zato so celo zimo redno trenirali, čeprav je bila včasih telo-vadnica dokaj hladna. Dobro so se pripravili na pomladansko tekmovanje. Moštvo bo v tem le-tu pomlajeno z novimi igralci, za katere smo prepričani, da bo-do pod vodstvom prof. Saša Bl-žala uspešno napredovali.

Bližajo se prvenstvene nogo-metne tekme. Tudi nogometaši zelo pridno trenirajo. Zravnali so si nasip v veliki telovadnici novega doma (v gradnji) in jim pokriti prostor in veličina bodo-če telovadnice kar dobro služita za zimski trening. S temi pri-pravami se bodo nogometaši za-nesljivo utrdili na čelu tabele svoje skupine, ker imajo na le-stvici že 6 točk prednosti pred ostalimi klubi. Tekmovanje se bo pričelo 24. marca. Prvo tekmo igrajo s klubom Slivnica. Igrali bodo 12 tekem, polovico na do-

mačem, ostalo na tujem terenu.

Občinska zveza za telesno vzgo-jo Kočevje pripravlja javno tri-buno vseh pripadnikov tukajš-njih športnih in telesno-vzgojnih društev, na kateri bodo razprav-ljali o vprašanju telesne vzgoje v zvezi z osnutkom občinskega statuta.

Ta teden bodo dobile vse šole, telesno-vzgojna društva in klubi ter mladinski aktivni kolektivov navodila za pionirske igre »Teles-no kulturo pionirjem in mladini« za leto 1963-1964. Pričakujemo, da se bodo naši najmlajši tudi

Sodražica pod snegom

Športni dan v Sodražici

1. marca je bil za učence sode-ške osemletke športni dan. Učenci so se razdelili na dve sku-pini: na sankarje in na smučarje. Sankači (teh je bilo največ) so tekmovali po poti, ki pelje proti Gregorju. Pot je strma in za san-karje primerna, ni pa toliko pro-meta. Zato so se tu ob 9. uri pomerili mlajši in starejši pionirji v sankanju. Od vseh skupin so bili izbrani najboljši sankar-ji. Od mlajših pionirjev je bil prvi Oblak Metod (šola Gregor), od starejših pa Tanko Marija (osem-letka Sodražica). — Skupina, ki je tekmovala v teku, je bila raz-porejena na drugi tekmovalni progi. Najboljša tekmovalca te skupine sta bila Andrej Mihelič in Tatjana Samsa.

Največ zanimanja je bilo za

skoke. Na 25-metrski skakalnici so se pomerili učenci osemletke in član TVD Partizan Sodražica. Prvo mesto je zasedel v dolžini skoka in stilu Mihelič Franc, Pir-nat Karol, tretje mesto pa Vesel Srečko. Najboljši tekmovalci vseh disciplin (po 3 najboljši) so bili nagrajeni z brezplačno vož-njo v Planico 23. III. ali pa s knjigami.

Tekmovanje je v celoti uspelo in dokazalo, da je zimski šport med mladino v Sodražici kar priljubljen. Tekmovalci so pri tek-movanju s pridom uporabljali znanje, ki so si ga pridobili na smučarskem tečaju v semestral-nih počitnicah letos. Tekmovanje na smučeh in organizacijo je vo-dil prof. Ivanc Evgen.

B. J.

NI VSE RES!

(V. P.) — V prejšnjih Novicah se je nekdo razpisal o grdih na-vadah mladine iz Ortneka in Ve-likih Poljan, češ da kvarta in po-haja po gostilnah. To ni res, vsaj v taki meri ne, kot je napisano!

Res pa je, da mladini pri nas manjkajo primerni prostori, kjer bi se lahko zbirali, vsem skupaj pa manjka prostor, kjer bi imeli sestanke, zbornice, predavanja, predstave itd. O tem smo že ve-liko govorili, toda pravega razu-mevanja ni bilo, čeprav bi se tak prostor kaj lahko dobil.

Mladina si želi še marsikaj, športa, kulture itd., že na vsem začetku pa zadene na nepremost-ljivo oviro — prostore. Tem pro-blemom bi morala občina posve-titi večjo pozornost.

Zadružno lopo na Velikih Pol-janah bi lahko z malo volje z nekaterimi dopolnili spremenili tako, da bi služila mladini in vaščanom.

Nekdanji Kozlerjev skedenj v Ortneku, ki ga sedaj uporablja KZ kot hlev, je v neposredni bli-žini ceste in mladinskega doma. Poleti so tam roji muh in mušic, živino pa napajajo v potoku, kar ni higienično (mladina iz Pule ga uporablja za kopanje). Po vsej dolini se širi neprijetni duh po silosni krmi, ki verjetno nikomur ne prija. Ob primerni preuredit-vi bi stavba skupnosti koristno služila. Naša krajevna skupnost potrebuje prostore; najenostav-nejša rešitev bi bila preureditev nekdanjega skednja, zato prosí-mo občino, da to nekako uredi.

v tem letu dobro odrezali, vsaj tako kot lani.

Vse sindikalne podružnice ob-močja občinskega sindikalnega sveta bodo ta teden prejele raz-pise za »Delavske športne igre 1963«, na kar komisija za teles-no vzgojo in rekreacijo pri ObSS že sedaj opozarja, da bodo ko-lektivi lahko pravočasno pričeli s pripravami.

Pričakovati je, da se v tem letu obeta razgibano delovanje telesne vzgoje na področju ob-čine Kočevje, k čemur bodo pripo-mogli še bogati programi keglja-čev, balinarjev in strelcev. Vse te prireditve so že uvrščene v okvir proslav za 20-letnico Kočevskega zbora.

A. Arko

Delavska univerza vas vabi in obvešča

● V petek, 8. marca, nadaljuje z rednimi predstavami **filmsko gledališče**. Predvajali bomo film »Akcija« in barvni dokumentarni film »Na Tihem oceanu«. Filma bo komentiral prof. Robert Pu-har. Predstava se prične ob 15.45. Za šolske otroke bo filmsko gle-dališče pripravilo posebne pred-stave, zato so te predstave name-njene samo starim nad 15 let. Vstop je mogoč z abonmajsko vstopnico, ki stane 100 din za 4 predstave. Preostale vstopnice bo-do prodajali na petkovi predstavi. Ta teden izide tudi prva številka **Filmskega lista**, katerega urednik je Polde Novak. Prihodnji petek bomo v filmskem gledališču pred-vajali jugoslovansko-sovjetski film »Aleksa Dundič«.

● V nedeljo, 10. III. bomo imeli predavanja o obrambni sposobno-sti Jugoslavije v **Podpreski** ob 16. uri in na **Travi** ob 17. uri. Preda-vala bosta rez. oficirja Jože Polo-vič in Jurij Poje. Na predvaja-nju bomo predvajali filme.

Vabimo vse prebivalce Drage, Podpreske, Trave in okoliških va-si, da se zanimivega in pomemb-nega predavanja udeležijo.

● Prihodnjo nedeljo, 17. marca, bodo predavanja o obrambni spo-sobnosti Jugoslavije v **Osilnici** ob 10. uri, v **Kužlju** ob 16. uri, v **Ban-ja loki** ob 16. uri, v **Fari** ob 18. uri in v **Strugah** ob 14. uri.

■ Tečaj iz slovenščine in pisa-nja zapisnikov so do sedaj uspeš-no končale: Slavka Plešnar, Cilka Čampa, Francka Peterlin, Angelca Govže in Kristina Špolar. Te to-varišice so sposobne pisati zapis-nike vseh sestankov in konferenc. Priporočamo delovnim in družbel-nim organizacijam, da jim zaupa-jo to delo. Tovarišice, ki še niso opravile izpit iz tega tečaja, pro-simo, da to store čimprej.

ta teden za vas

KOČEVJE

Poročili so se: Šafec Ferdinand, strojni tehnik iz Kočevja, Tomšičeva ulica 1, star 24 let in Pongračič Barbara, uslužbenka iz Kočevja, Reška cesta 7, stara 19 let.

Umrla je: Filipič Angela, upokojenka iz Kočevja, Trg svobode 41, stara 64 let.

RIBNICA

Rodili sta: Zalar Darinka, gosposodinja iz Ribnice 259 deklico; Ilc Ančka, gosposodinja iz Gorenje vasi 31 deklico.

Umrla je Pakiz Angela, gosposodinja iz Brega 26, stara 77 let.

LOŠKI POTOK

Umrla je Mohar Agata, prežitekarka iz Malega loga 33, stara 76 let.

DOBREPOLJE

Poročili so se: Blatnik Jože, šofer iz Zdenske vasi 37, star 30 let in Zakrajšek Jožefa, bolničarka iz Vidna 38, stara 24 let; Novak Franc, kmečki delavec iz Sp. Brezovega 8, star 37 let in Hrovat Ana, kmečka delavka iz Hočevja 18, stara 32 let; Klinec Anton, kmečki delavec iz Bruhanje vasi 18, star 28 let in Samec Darinka, kmečka delavka iz Podpeči 9, stara 24 let.

CESTITKA

Dragemu možu Jožetu Šilcu, ki služi vojaški rok v Križevcih, žele ob vrnitvi domov vse najboljše žena Erika in družine Koluta, Simonič in Pogačar.

CESTITKA

Ljubemu sinu Jožetu Jurkoviču v Kanadi želi za dvojno praznovanje vse najboljše ter obilo zdravja in zadovoljstva mama iz Jesenovega vrta.

CESTITKA

Dragemu možu in atu Rudiju Oražmu iz Lipovca 10 iskrene čestitke za 50. rojstni dan — žena Pavla, hčerke Ivanka, Pavli, Marinka in Alenka. Enako sestre in teta.

CESTITKA

Ljubi ženi Neži Zelko iz Dolnjih Lazov pri Ribnici želijo za njen praznik vse lepo in veliko sreče v življenju mož, otroci in mama.

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše drage mame in stare mame

ANGELE FILIPIČ
iz Kočevja

se najtopleje zahvalujemo vsem, ki so nam stali ob strani, izrazili sožalje in jo spremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala VVI in društvu upokojencev za vence in žalostinko.

Zalujoči: sinovi Vidko, Dušan, Zorko, Vladko in ostalo sorodstvo. Kočevje, 5. marca 1963.

PRODAM

Ugodno prodam kompletno spalnico. Naslov na upravi Novic.

PRODAM

Prodam moško športno kolo znamke ROG. Ogled v kolesarski delavnici v Kočevju.

IZGUBLJENO

V Kočevju sem izgubil žensko

uro. Poštenega najditelja prosim, da jo vrne na upravo Novic.

PREKLIC

Podpisani Blaž Knavs iz Morave 10 preklicujem vse žaljive besede, ki sem jih izrekel 2. febr. tov. Matiji Krkovič. Zahvaljujem se mu, da je odstopil od tožbe.

PREKLIC

Podpisana TURK Antonija iz Lazca št. 11 preklicujem žaljive besede, ki sem jih dne 26. 2. 1963 izrekla o Ješelnic Ivanki iz Lazca št. 9.

Turk Antonija, Lazec 11

RAZPIS

Upravni odbor gostinskega podjetja »Hotel Pugled« v Kočevju razpisuje naslednja delovna mesta:

1. Mesto poslovođje v Restavraciji pri Kolodvoru
2. Mesto poslovođje v gostilni »Pri Lovcu«
3. Mesto poslovođje v kavarni »Zvezda«
4. Mesto poslovođje v gostilni »Rog«
5. Mesto poslovođje v gostilni »Pugled«
6. Mesto poslovođje v gostilni »Križišče« — Livold.

Pogoji: Za poslovođjo je potreben kvalificiran gostinski delavec s petletno prakso v tej stroki. Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnega dohodka.

KINO

KOČEVJE: 8. do 10. marca ameriški barvni film »Nuna«, 11. in 12. marca ameriški film »Moby Dick«, 13. in 14. marca ameriški barvni film »Trapez«, 15. do 17. marca italijanski film »Teror barbarov«, 17. marca matineja francoskega filma »Moj stric«.

RUDNIK: 10. marca romunski film »Halo — napačna zveza«, 16. in 17. marca francoski barvni film »Zvezde opoldne«.

RIBNICA: 9. in 10. marca ameriški film »Preko planin Divjega zahoda«, 16. in 17. marca italijanski film »Priatelj gangsterjev«.

SODRAŽICA: 9. in 10. marca angleški film »Sinovi in ljubimci«, 16. in 17. marca ameriški film »Ko je kraljevala komedija«.

VELIKE LASČE: 9. in 10. marca francoski barvni film »Brez družine«, 16. in 17. marca ameriški barvni film »Smešni obraz«.

PREDGRAD: 9. in 10. marca ameriški film »Ob 3,10 za Jumo«, 16. in 17. marca nemški barvni film »Mazurka ljubezni«.

BROD NA KOLPI: 10. marca ameriški barvni film »Mačka na vroči pločevinasti strehi«, 17. marca angleški film »Poplava strahu«.

LOŠKI POTOK: 10. marca ameriški barvni film »Zbogom orožje«, 17. marca japonski film »Ulica sramu«.

DOBREPOLJE: 9. in 10. marca ameriški barvni film »Sedmo Sinbadovo potovanje«, 13. marca ameriški barvni film »Mačka na vroči pločevinasti strehi«, 16. in 17. marca ameriški film »Hrabri in pogumni«.

PONIKVE: 14. marca ameriški barvni film »Mačka na vroči pločevinasti strehi«.

POTUJOČI KINO DU

Jugoslovanski film »Akcija« v soboto, 9. marca ob 19. uri v Črnem potoku. V nedeljo, 10. III. ob 15. uri na Travi in ob 18. uri v Podpreski.

Sovjetski barvni film »Na Tihem oceanu« v petek, 8. III. ob 19. uri v Dolgi vasi. V nedeljo, 10. III. ob 10. uri v Lazih, ob 14. uri v Vimolju in ob 17. uri v Mozlju.

Jugoslovanski film »Akcija« v soboto, 10. III. na Oneku in Koprivniku. V nedeljo, 17. III. v Banja loki, Fari in v Kužlju.

Jugoslovansko - sovjetski film »Aleksa Dundič« v soboto, 16. III.

SPORED RTV LJUBLJANA

SOBOTA — 9. MARCA: 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji. 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo (ponovitev) Kristina Brenk: Dobri sovražnikov pes. 9.45 Slovenski oktet poje pesmi raznih narodov. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Strojno ali ročno cepljenje vinske trte. 12.15 Pesmi izpod zelenega Pohorja. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.15 Zvenече kaskade. 17.05 Gremo v kino. 18.45 Naši popotniki na tujem. 20.00 Vesele in poskočne za začetek sobotnega večera. 21.00 Za konec

Strastni kvartopirci

Kvartopirstvo pri nas ni problem. Resda precej ljudi preganja dolgčas z metanjem kart, vendar redkokje igrajo za denar. Organi LM imajo precej dela samo s kvartopirci iz Jurjevice, ki igrajo predvsem prepovedane hazardne igre (tudi za večje vsote!). Nekateri stari, strastni kvartopirci se zbirajo v gostilni in kvartajo pozno v noč ali do zgodnjega jutra, tako da gostilna večkrat močno prekorači obratovalni čas. Pravijo, da nekateri zaigrajo tudi plačo, kar lahko imenujemo izkoriščanje človeka! Pač svojevrstna rekreacija delovnega človeka!...

Filmi, ki jih bomo gledali

MOBY DICK

Film ameriškega režiserja **JOHNA HUSTONA** »MOBY DICK« bomo gledali v kinu Jadran Kočevje 11. in 12. marca. Zgodba se dogaja na morju in v pristanišču, igrači pa so sami moški. Film učinkuje z izrednimi efekti, med njimi je najzanimivejši beli kit. Gregory Peck je v tem filmu podal eno najboljših vlog v svoji igralski karieri.

TRAPEZ

Ameriški barvni film »Trapez« znanega režiserja **Carola Reeda** (Tretji človek, Begunec) bomo gledali v kinu Jadran Kočevje 13. in 14. marca. Zgodba je zelo siromašna, povprečna: dva akrobata na trapezu (Burt Lancaster in Tony Curtis) in lepa artistkinja Lola (Gina Lollobrigida), ki je razbila njuno prijateljstvo. Drama je na vrhuncu, ko bivša prijateljka skupaj nastopa na trapezu in da bi bilo vse še bolj napeto, ni pod trapezom mreže. No, konec pa je vendarle srečen in ko odhaja iz dvorane, se sprašuješ, kako je odličnemu režiserju uspelo napraviti tako povprečen film.

v Starem logu. V nedeljo 17. III. v Strugah in Livoldu.

Vstopnice prodajajo pol ure pred predstavo. Vsem gledalcem je brezplačno na voljo napisana vsebina filma z oceno. Odgovorne predstavnike v krajih, kjer predvajamo filme, prosimo, da poskrbijo za urejen in zatemnjen prostor.

tedna — ples. 22.15 za naše izseljence.

NEDELJA — 10. MARCA: 8.00 Mladinska radijska igra — Markus Polder: Peter in rdeči avto. 8.45 Lepe melodije. 10.00 Še pomnite, tovariši... Dobrivoje Popovič: Velika bitka za ranjence. 10.30 Nedeljska matineja operne glasbe. 11.50 Kitara v ritmu. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.30 Za našo vas. 14.00 Koncert pri vas doma. 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 Humoreska tega tedna — Slavko Kolar: Premagani pesnik. 17.10 Radijska igra: Uporna stoletnica. 18.30 Sportna nedelja. 20.00 Izberite svojo melodijo. 22.15 Skupni program JRT — studio Sarajevo.

»NOVICE«

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva občin Kočevje in Ribnica, Izdaja CZP »Kočevski tisk« Kočevje. Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik France Grivec. Uredništvo in uprava: Kočevje, Ljubljanska 14/a. Telefon uprave in uredništva 389. Letna naročnina 800 din, polletna 400 din in jo je treba plačati vnaprej. Za inozemstvo 2000 din oziroma 3 ameriške dolarje. Tekoči račun 600-27-1-265 pri NB podružnica